

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:

Egy évre 20 korona.
Fél évre 14 korona.
Egy negyed évre .. 7 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 22 korona.
Fél évre 16 korona.
Egy negyed évre .. 8 korona.
Egy hóra 2 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Szerkesztő: **Stauber József.**

Péntek, január 12.

Rohammal elfoglalt orosz állások.

Budapest, január 11. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti haretér:

Mackensen hadcsoportjának körzetében nincs változás.

József főherceg vezérezredes parancsnoksága alatt álló haderők déli szárnyán a hegyi harc tovább tart. A Susita és a Cassinu völgyben **tamadásunkat előbbre vittük.** Az Ojtozi uttól északra az osztrák-magyar és német zászlóaljok **több orosz állást rohammal elfoglaltak.** Az ellenség számos ponton hasztalan erőlködött, hogy az elvesztett területet visszahódítsa. Ezen a területen tegnap 800 foglyot ejtettünk és 6 gépfegyvert zsákmányoltunk. A Bisztrica és Zolotiszka mellett tábori őrszeink visszaverték orosz vadászkülönítményeket.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

Változatlan. — Hóter altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Eredményes hegyi harcok.

Berlin, január 11. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati haretér:

Ypern és Vytsaeth környékben, az Ancre és a Somme mellett és a Maas mindkét oldalán a tüzérségi és aknavető harc a nap egyes óráiban jelentékenyen erősödött. Yperntől északra az ellenség támadásait súlyos veszteségei mellett visszavertük. Egy keskeny helyen a behatolt ellenséget ellentámadásunkkal visszavertük. — Yperntől délre is eredménytelenek maradtak erős ellenséges járőrök előretörései. Beaumontnál sikerült az ellenségnek állásaink egyik előreugró árok darabját megszállani. Repülőink két angol kötött léggömböt lelőttek, melyek égve lezuhantak.

Keleti haretér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala:

Riga és Smorgon között élénk tüzérségi tevékenységet a tegnapi nap folyamán éjszaka és ma reggel több orosz támadás és erősebb osztagok előretörése követte. A harc vonal különböző pontjain valamennyit visszavertük.

A pazarló falu.

Különös hírek jönnek a magyar faluk tájékáról. Megtordult a világ a tiszta kis portákon, a mosolygó kis ablakok mögött. A folytonos munka, a becsületes törekvés, a pénz megbecsülésének a templomai voltak ezek a kis házak mindig, s perkálsruhás, kék kötényes asszonyai, pánklikás leányai az egyszerűség iskolájában nevelkedtek magyar asszonyokká.

Egy kis szomorúság fog el bennünket most, hogy más szél zugását halljuk a falusi ákácok ágai között. A háboru mérges lehellete megméltelvezte volna a magyar faluk levegőjét? Nem merünk erre még rá gondolni sem, pedig sok jel mutatja a tiszta, derék falusi népünk erkölcsi megváltozását.

Egyik vármegyének közigazgatási hatósága szóvá is tette hivatalosan is a háborunak ezt a romboló hatását. Sok a pénz a falusi ládák fiókjában. A pénz megszorodott, a pénz repülni vágyik. A perkálsruhák, babos kötények nem kellenek már a falun, selyem kell és bársony, ha még egyszer olyan drága is. A falusi asszonynak, különösen a fiatalabbjának, semmi sem drága ma a városi boltokban. Hihetetlen áráért vásárolnak cifra semmiségeket. Lakkcipő kerül a lábra, aranyékszer a kézre; nem alkuszik már a falusi nép, annyit fizet, amennyit kérnek tőle. A luxuscikkre iránt olyan nagy az érdeklődés a legegyszerűbb nép között is, hogy már — divatlapok járnak a tehetős falusi gazda asszonyának s mahagoni butorra alkuszik a férjhez menendő leány, a kinek nemrég még a legnagyobb vágya volt a puliteros sifon.

Egy szomorú és hatásaiban megdöbbentő átalakulás folyik itt a szemünk előtt. Mert ez a luxusvágy együtt jár az erkölcsök lazulásával is, ez pedig az ősi tiszta ezredéves magyar világnézet megsemmisülését jelentené. Nagyobb csapás nem érhetne bennünket ennél, nagyobb volna ez még a vérvesztés csapásánál is!

Itt gyors segítségre, ha kell, erőszakos beavatkozásra van szükség. Az államhatalomnak eminens érdeke, hogy ironton küzdő népei, ha visszatérnek: selyem rongyok helyett megtalálják hajlékukban a szerzett vagyont épügy, mint ősi tisztaságban azt a magyar erkölcsöt, amelynek megvédésére fegyvert ragadtak (:)

József főherceg vezérezredes hadsereg harcvonala:

Tegnap a német és osztrák-magyar csapatok az Uz és Susita völgyben hegyi harcban új eredményeket értek el. Az ellenségtől több támaszpontot elragadtunk. Az Ojtozi uttól északra a 189. gyalogezred vitéz parancsnokának vezetése mellett rohammal elfoglalta az erősen kiépített és szívesen védelmezett magaslati állásokat. Marasteni Racoasánál az elfoglalt vonalakat az ellenség támadásával szemben megtartottuk. Hat tisztet és több, mint 400 főtnyi legénységet fogtunk el és 6 géppuskát zsákmányoltunk.

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja:

Nem volt lényegesebb esemény.

Macedóniai hadszíntér:

A Strumanál ránk nézve kedvező járőr harcok voltak. Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

LEGUJABB.

Ejfel 2 óraker érkezett telefonjelentés.

Anglia tengeri csatára készül. Elsülyesztett angol csatahajó.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: A Cornwallis csatahajót január 4-én ellenséges tengeralattjáró a Földközi-tengeren elsülyesztette. A kapitányt és az összes tisztet megmentették. Tizenhárom tengerész eltűnt, azt hiszik, hogy a robbanás áldozatai lettek.

A Benmachres (Watterclane-Courier) repülőgép anyahajóját, amelynek parancsnoka Samson kapitány volt, január 2-án a Castelló Risa sziget kikötőjében ágyutüzéssel elsülyesztették. Egy tiszt és négy tengerész megsebesült.

Megjegyzés. A Cornwallis 1901-ben épült 12,400 tonna tartalommal, négy darab 305 centiméteres és tizenkét darab 15 centiméteres ágyut vitt magával.

Rotterdam. Londonban, magán jelentések szerint, hatalmasan élénk tevékenység uralkodik a hadiflotta körül. Ugyilátszik Anglia egy jelentőségteljes akciót készít elő. A titokzatos leple alatt folytonos tanácskozások folynak.

Zürich. Rómába több magasrangú angol tengerész tiszték érkeztek, a kik az olasz tengerészet vezetéséért fontos tanácskozásokat folytatnak.

Trepow miniszterelnököt Rasputin megöletése buktatta meg.

(Entente barát az új miniszterelnök.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Stockholmból jelentik: Trepow orosz miniszterelnök bukásának előzményeiről a következőket jelentik:

A bukás maga nem jött váratlanul. A kormány és a дума közti szakadás és a moszkvai zemsztvó feloszlatása óta befejezett dolog volt, hogy Trepovot megbuktatják. A moszkvai városi tanács és a zemsztvó az udvari köröknél igen befolyásos volt. Protopopovnak ideiglenes belügyminiszeri megbízása is Trepov ellenére történt. Rasputin meggyilkolása azonban betörtözte a kormányválságot. Pétervári lapoknak a cenzura már hetekkel ezelőtt megtiltotta, hogy a kormányválságról írjanak.

Mikor Trepov vállalkozott a kabinet alakításra, elhatározta, hogy egyes minisztereket eltávolít, de csak Stürmert és Bobrinszkijt sikerült a kabinetből kitennie. Ez a körülmény lehetetlenné tette, hogy befolyását teljesen érvényesítse. Pokrovszky, Chvosztov, Bark és Ignatiev, Trepov lemondása után a főhadiszállásra utaztak a cárhoz és köztudomásu, hogy Trepov álláspontjára helyezkedtek. A lapok szerint a bukás közvetlen oka Rasputin megöletése volt. Protopopov ugyanis azt követelte, hogy katonai hatóságra ruházzák át a vizsgálat lefolytatását. Makarov igazságügyi miniszter és Trepov helytelenítették ezt, de Protopopovnak pártját fogta az udvar és ő kijárta, hogy a cár Trepov ellenére véglegesen belügyminiszterre nevezze ki. Már kinevezése előtt úgy rendelkezett, hogy a rendőrhatalom a gyilkosság ügyében jelentéseit neki, mint belügyminiszternek juttassa el a miniszterelnök és az igazságügyi miniszter megkerülésével. A cárnál bevádolták Protopopovot, hogy a belügyminiszter gondatlansága okozta Rasputin megöletését, de a cárnál való kihallgatása után Trepov lakásán hevenyészett minisztertanács volt, amelyen bejelentette a miniszterelnök, hogy ő és Ignatiev lemondanak. Most a helyzet ura teljesen Protopopov és a дума összehívása ismét aktuális. A közvélemény a titokban működő erők uralomra jutását véli felfedezni.

Orosz lapok és semleges diplomáciai körök szerint az orosz külügyi vezetés terén az orosz miniszterelnök változás nyomtalanul fog elmúlni, mert nem volt befolyása az orosz belpolitikai kérdésekre sem, csak az udvar és udvari mestersédek aknamunkája buktatta meg Trepovot.

Más pétervári jelentések szerint a cár Trepov bukása előtt sűrűn találkozott a főhadiszálláson Sassanovval, Stürmerrel, Nikolajevics nagyherceggel, Goremykin és Kokoveev volt miniszterelnökökkel. Trepov lemondása előtti napon a cár kihallgatáson fogadta az angol, orosz és francia nagyköveteket és Buchanan angol nagykövet egymásután három ízben jelent meg kihallgatáson a cárnál. E kihallgatások a közvéleményben megerősítették azt a véleményt, hogy a kormányválság elkerülhetetlen.

Galicin herceget, az új miniszterelnököt úgy a német, mint a semleges diplomáciai körökben agráriusnak, de nem reakcionáriusnak ismerik. A дума blokkal valószínűleg közlekedést keres és lehetséges, hogy Miljukovval, a kadettpárt vezérével fog megegyezést létesíteni. A központi hatalmaknak megalkodott ellen-

sége és vakeszköze az entente hatalmaknak. Buchanan nagykövet befolyása alatt állott mindig. Pétervári körök mégis remélik, hogy az új miniszterelnök alatt vége szakad annak a kegyenc uralomnak, amelyet Rasputin teremtetett meg az udvarnál.

Galicin herceg a дума gazdasági csoportjának vezére volt. Oroszországra nézve nagy jelentőségű esemény az ő kinevezése és a haladópart győzelmét jelentené, ha lehetőség nyílna rá, a kormány és népképviselőt kompromisszum alapján gyümölcsöző munkát végezne. Galicin herceg a дума és az uralkodás munkájában eddig is részt vett és a Trepov-kormányban mindig nagy ellensége volt.

Betörő szobaurak.

(Csapatjuktól elszakadt katonák szélhámossága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Két veszedelmes szélhámot tettek ma éjjel ártalmatlanná az aradi rendőrség detektívjei. Ujabbán állandó panaszok merültek fel, hol itt, hol ott tűnek el udvarokról baromfiak, háziartási cikkek, ruhaneműk és az aradi rendőrségen voltak, kik panaszt emeltek, hogy ismeretlen emberek pénzes asztalfiókát is megdézsmáltak. Az aradi rendőrség ügybuzgó detektívjei hosszasan fáradoztak a tolvajok kinyomozásán, sokáig sikertelenül, míg végre a mai napon munkájukat siker koponyázták. Tegnap este egy konkrét feljelentés alapján indult erélyes nyomozás a szélhámosság ellen, akiket két német katona személyében az éjjeli folyamán elfogtak.

Filip Antalné aradi lakos tegnap este megjelent a rendőrségen és elmondotta, hogy a Zrinyi-utca 6. szám alatti lakásán korán este előtte teljesen ismeretlen egyének betörtak. Lakása földszinten van és egyik szobájának ablaka a ház udvarára nyílik, az idegenek ezt az ablakot fölnyitották, az ablakon keresztül szobájába jutottak, itt fölnyitották varrógépjének fiókját, ahol megtalálták pénztárcáját, melyből az ezeregyszázhatvan korona készpénzt magukkal vitték. Filipné elmondotta, hogy a tolvajlással nem tud mást gyanúsítani, mint két német katonát, akik egy téli orával a betörés előtt nála jártak, egyik kiadó szobájának megtekintése céljából. Feltűnő volt neki mindjárt, hogy a katonák nagyon megvizsgálták a szobák elhelyezését és a lakás minden részét. A katonák távozása után kevéssel ő is a szomszédokba ment pár percre és valószínű, hogy a betörők ezt az időt használták fel, tervük keresztülvitelére.

A detektívek mindjárt hozzáláttak a nyomozáshoz és a Filipnéől kapott személyleírás alapján a két német katonát egy éjjeli mulatóhelyen felismerték. A katonák nagyban dorbézoltak, valószínűleg szórták a pénzt. Mikor a detektívek felszólították, hogy kövessék őket a rendőrségre, azok erélyesen tiltakoztak a gyanúsítás ellen és allenszegültek a rendőröknek, úgy, hogy ezek esendőri segítséget vettek igénybe a német katonák felmentésére céljából. A rendőrségen mindketten ugyanazt a betörést, de azt beismerték, hogy hosszabb ideje Aradon tartózkodnak és azt mondták, hogy szabadságra vannak. Mikor az egyik egy esendőrről az ügyeletes tiszt szobája előtt a folyosón egy

padon várta társa kihallgatását, a esendőr észrevette, hogy a német katona alig észrevehetően zsebébe nyúl, onnan lassan, óvatosan kihuzza pénztárcáját és azt a pad alá dobta. A esendőr felemelte a pénztárcát és abban öt-százhusz koronát találtak. A másik katona megmotozásánál szintén ennyit találtak. Ez bizonyította tehát be mindjárt, hogy csakis ők lehettek a Zrinyi-utcai lakás vakmerő betörői. Mindketten azt vallották, hogy a pénzt megtakarították részben, részben pedig otthonról kapták. Találtak náluk azonban postautalványokat, melyeken hozzátartozóik két-három koronát küldenek címükre. Ezekből a kis összegekből pedig vajmi nehezen tudták összegyűjteni azt a nagy összeget, amit a rendőrség náluk talált. Így tehát egész bizonyos az a feltevés, hogy csakis az a két katona volt a betörő, annak ellenére, hogy ők a büntetést erélyesen tagadják. Abból a tényből pedig, hogy mindketten hosszabb ideje tartózkodnak Aradon és hogy ennek okát semmivel sem tudják igazolni, a rendőrségen bizonyosra veszik, hogy más hasonló kisebb bűneset is terheli a két ember lelkét. Pár nappal ezelőtt a büntügyi osztályon feljelentést tettek két német katona ellen, akik vadonatúj ruhaneműket, svettereket és téli katonai felszereléseket feltűnő ócsáron kiálgattak a város utcáin eladásra. A feljelentő a német katonákról személyleírást adott és ez a személyleírás teljesen ráillik a két katonára. Ezenkívül más hasonló szélhámosság ügyében is nyomoznak a detektívek. Beretz Ferenc rendőrkapitány a büntügyi osztály főnöke a német katonákat ma átadta a katonai hatóságnak.

Riasztó hírek Pétervárotról a harctéri helyzetről.

(Az új miniszterelnök programja.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Galicin herceg az új orosz miniszterelnök, a sajtó képviselőinek beszélgetés közben kijelentette, hogy az ő számára is, mint elődei számára jelszava csak az marad: a háború folytatása a teljes és végleges győzelemig.

A londoni sajtó nem nyugszik bele a szalonikui vállalkozásba. Megbocsáthatatlan luxusként mondják az egész szalonikui expediciót és szerintük a sok angol és francia katonát csak luxusból tartják a szalonikui harctéren.

Szófiából jelentik: A Wiener Tageblatt szófiái tudósítójának Radoszlavov miniszterelnök kijelentette nagy meglepedését afelett, hogy a bolgár királyt a koronázáskor Budapest lakossága olyan lelkesedéssel fogadta. Bulgária és Magyarország a jövőben a Balkánon közös határokkal fognak birkó. Közép-Európával és Nyugat-Európával nyitott utunk lesz. Amíg Szerbia állt Magyarországgal és Bulgáriával között, addig a Szerbián való átutazás életveszedelmes volt minden bolgárra nézve. Magának Ferdinánd királynak is többször kerülő utakon kellett európai utazásaihoz indulni, mert a Szerbián való átutazás nem volt még számára sem biztonságos. Ez az állapot már teljesen tűrhetetlen volt, most végre véget vethettünk ennek.

A Daily Chronicle írja Pétervárotról: Ugy a fővárosban, mint a vidéken riasztó hírek terjedtek el a harctéri helyzetről, különösen az északi fronton történt harcok kedvezőtlen kimeneteléről. A kormány, hogy a közvéleményt megnyugtassa és az utcai híreknek elejét vegye, megnyugtató közleményt tett közzé.

Válaszunk az entente elutasító jegyzékére.

— A központi hatalmak izenete Wilsonnak. —

— Saját tudósítók telefontelejteése. —

Bécsből jelentik: Czernin Ottokár gróf külügyminiszter ma az amerikai Egyesült Államok, az európai semleges hatalmak és a szentszék itteni képviselőjéhez jegyzéket intézett, amelyben a császári és királyi külügyi kormány körvonalazza felfogását arról a helyzetről, amely a békejavaslatnak az ellenfelek részéről való visszautasítása folytán keletkezett. A jegyzék magyar fordításban így hangzik:

— A császári és királyi külügyi kormány-nak volt szerencsése e hó ötödikén az amerikai Egyesült Államok kormányának szives közvetítésével megkapni azt a választ, amelyet a vele szemben hadiállapotban lévő államok múlt hó tizenkettedikén kelt jegyzékére adtak, amely jegyzékben a császári és királyi külügyi kormány — ép úgy mint a vele szövetséges hatalmak — késznek nyilatkozott a béketárgyalások egyengetésére. A szövetséges hatalmak kormányaival egyértelműen a császári és királyi kormány nem mulasztotta el, hogy az ellenséges kormányok feleletét beható vizsgálat alá vegye, amely a következő eredményekre vezetett:

Amaz ürügy alatt, hogy a négy szövetséges hatalom javaslata nélkülözzi az ösztönöséget és hogy a javaslataknak nincs jelentősége, utasítják vissza az ellenséges kormányok, hogy a javaslatba belemenjenek. Abban a formában, amelyben közlésüket tették, a hozzájuk intézett választ lehetetlenné teszik. A császári és királyi külügyi kormány azonban súlyt helyez arra, hogy a semleges hatalmak kormányait felfogásáról tájékoztassa. Az ellenséges kormányok felelete kikerüli a háború bevégezése lehetőségének mérlegelését és arra szorítkozik, hogy újból azon eseményeket fejtegesse, amelyek háborúra vezettek és hogy kifejtse saját katonai helyzetének vélt erejét és a békejavaslat állítólagos indító okait.

A császári és királyi kormány jelenleg nem akar újabb szövegbe bocsátkozni a háború előtt történetekről. Meggyőződése szerint az egész igazságosan és elfogulatlanul ítélő emberiség szemében már kellőképpen és megcáfolhatatlanul kifejtettük, hogy melyik oldalon keresendő a háború kitérésének bűne. Ami különösen a Szerbiához intézett osztrák-magyar ultimátumot illeti, a monarchia azokban az években, amelyek a lépést megelőzték, elegendő bizonyosságot szolgáltatva türelmének Szerbia fokozódó ellenséges és agresszív szándékaival és üzemeivel szemben, mindaddig a pillanatig, amíg végül a szarajevói elvetemült gyilkosság további engedékenységet lehetlenné tett.

Amaz kérdésről is, hogy a katonai helyzet melyik részen erősebb, a vita csak meddő lehet és ezt a kérdést nyugodtan engedhetjük át az egész nyilvánosság ítéletének. Egyébként mindkét csoport hadicéljainak összehasonlítása már eldönti ezt a kérdést. Mig ugyanis Ausztria-Magyarország és szövetségesei a háború kezdetétől fogva nem területi hódítások céljából vállalkoztak, hanem defenzív védelmi harcot kezdtek, az ellenséges államoknál ellenkezőképpen áll a dolog. Ok, hogy háborús céljaik közül csak néhányat nevezünk meg, az osztrák-magyar monarchia leveretésére és megvakítására, Elzász-Lotharingia meghódítására, valamint Törökország felosztására, Bulgária csatlakozására törekedtek. A négy szövetsé-

ges hatalom ennél fogva már most tisztán defenzív hadicéljait elértnek tekintethet és ellenfelei terveik megvalósításától egyre inkább eltávolodnak. Ha végül az ellenséges kormányok a négy szövetséges hatalom javaslatát háborús manővernek jelzik és azt nem ösztönzik és jelentőség nélkül valóznak minősítik, úgy ez a béketárgyalások megkezdése előtt és mindaddig, míg békefeltételeink nem ismeretesek, csupán teljesen önkényes állítás, szubjektív felfeetés, a bizonyítás lehetősége nélkül.

A császári és királyi külügyi kormány és a vele szövetséges hatalmak kormányai ajánlatukat, mely a béketárgyalások megkezdésére irányult, teljesen öszintén és lojalitással tették meg, mert hiszen el kellett készülnie lenniök arra a lehetőségre, hogy kifejezetten kimondott javaslatunkat, hogy a tárgyalások megkezdésénél, megnevezzük békefeltételeinket, el is fogadják. Sőt, ellenfeleink azok, akik anélkül, hogy a maguk részéről ellenindítványt tettek volna, visszautasították, hogy a négy szövetséges hatalom javaslatának tartalmával megismerkedjenek.

Ha az ellenfelek elsősorban a megsértett jogok és szabadságok helyreállítását, a nemzeti elv elismerését és a kis államok szabad egzisztenciáját kívánják, elegendő ha rámutatunk az ir és a finn népek tragikus sorsára, a bur köztársaságok szabadságának és függetlenségének megsemmisítésére. Észak-Afrikának Anglia, Franciaország és Olaszország által való leigázására és végül arra a történelemben példa nélkül való erőszakra, amellyel Görögországgal szemben jártak el.

A császári és királyi külügyi kormány megállapítja, hogy ő maga és a vele szövetséges hatalmak kormányai késznek nyilatkoztak, hogy az ellenséges kormányokkal való szóbeli eszmecsere útján a háborút befejezzék és hogy csupán az ellenfelek elhatározásától függ, vajon a békét lehet-e egyengetni, vagy sem. Isten és az emberiség előtt a külügyi kormány elhárítja a háború folytatásának felelősségét. Ausztria-Magyarország és a vele szövetséges hatalmak azonban nyugodt bizakodással és igazságuk tudatában fogják folytatni a küzdelmet, amíg oly békét ki nem küzdöttek, amely saját népeik létét, becsületét és fejlődésük szabadságát biztosítja és az összes államoknak lehetővé teszi, hogy teljes egyenjogúsággal közösen dolgozzanak a nagy kulturálatudományok megoldásán. A császári és királyi külügyi kormánynak van szerencséje... (itt az illető állam neve van) követé- nek szives közvetítését azzal a kéréssel igénybe venni, hogy fenti fejtegetéseket hozza kormányának tudomására.

Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár ma ugyanilyen jegyzék nyújtott át az amerikai és a semleges állami követeknek, valamint a pápai nunciának.

Kinevezés. A király Ötvös Lajos dr.-t, a háború tartamára önként belépett s az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére jogosult szakaszvezetőt, a 2. honvéd gyalogezrednél főhadnagy-hadbíróvá nevezte ki.

Kitüntetés. A király megparancsolta, hogy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása és önteláldozó szolgálata elismerésül

Lisznavi Pál dr., az 5. honvéd-huszárezrednél beosztott 3. honvéd-huszárezredbeli tartalékos hadnagynak a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék.

Koburg Lujza gondnokság alatt.

(Semmit sem kapnak a hitelezők.)

— Saját tudósítók telefontelejteése. —

Münchenből jelentik: Koburg Lujza hercegnő gondnokság alá való helyezését kérte. A gondnokság alá helyezés előzménye az, hogy a hercegnővel elhitették, hogy Mattasich Géza, aki jelenleg Budapesten él, egy müncheni táncosnővel házasságot kötött és megvontak tőle minden anyagi támogatást. A Park Hotelnek, annak a szállodának tulajdonosa, amelyben a hercegnő lakott, felmondta neki a lakást és így a hercegnő kénytelen volt másik szállodába költözni. Velehez, Günther Ernő schleswig-holsteini herceghez írott levelében Koburg Lujza így panaszoztta el szomorú sorsát:

— Én királyok ivadéka, a nagy nádor unokája, huszonöt év óta csak szállodákban, idegen párnán hajthatom le pihenőre fejem.

Dóra leányának kijelentette a hercegnő, hogy hajlandó családjával kibékülni, ha védelmébe veszi, de el kell vállalniuk adósságaikat kifizetését. Az egyezség létre is jött azzal a feltétellel, hogy a hercegnő maga kéri a gondnokság alá helyezést, és beleegyezik abba, hogy tékozlás miatt gondnokság alá helyezzék. Kikötötték azonban, hogy a hercegnőnek teljesen szakítania kell mostani környezetével, és Dóra leányával együtt jelölnek majd ki számára új tartózkodási helyet. A hercegnő lemond a mexikói excesászárnó után reáeső örökségéről az excesászárnó képviselője előtt, azonkívül leánya javára lemond minden követeléséről, amelyet apja hagyatékával szemben támaszthat. Ennek ellenében százhuszezer márká évi járadékot kap és kiadásait Zimmermann igazságügyi tanácsos, ideiglenesen kinevezett gondnok fogja ellenőrizni.

A hercegnő lakásul vagy egy bajor, vagy egy délnémetországi kastélyt fogtak kiszerelni. Eddigi környezetétől teljesen elkülönítik és intézkedések történnek már most arra nézve, hogy Mattasich Gézával, aki jelenleg Budapesten van internálva, ezentul se találhasson semmiféle összeköttetést.

A hitelezőkkel kiegyezést fog keresni a család. A legtöbb hitelező amúgy is uszorás, vagy pedig csak fiktív követeléseket támasztott, hogy a hercegnő pénzhez jusson. Két hitelezőt azonban teljes összegben, készpénzzel kifizet a család. Az egyik Boerner Olga, aki az elsteri szanatórium főápolónője volt és Mattasich az ő segítségével szöktette meg a hercegnőt; a leány később komornája lett és mikor a hercegnő több milliós örökséghez jutott, ékszerekkel halmozta el. A leány később kétszáz ezer koronát örökölt és mikor a hercegnő pénzzavarban volt, ezt a pénzt az utolsó fillérig kölcsön adta neki. A másik kielégített hitelező Schoennig Pál kereskedelmi tanácsos lesz, aki teljesen önzetlenül, kamatmentes kölcsönökkel támogatta a hercegnőt, még azután is, hogy a meizingeni bírósági ítélet kimondotta, hogy a hercegnő tartozásáért, — gyengeelméjű lévén — senki sem vállalhat felelősséget és senkivel szemben nem lehet kártérítési igényei fellépni.

Rasputin meggyilkolása.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Stockholmi jelentés szerint Rasputint Jusszupow herceg házában és estélyen ölték meg. Valóságos rémregénybe illő fejezet ez, s szinte kételkedik az ember, hogy valóság-e ez az esemény, mely egy európai fővárosban megtörténhetett, vagy rémlátomás csupán: egy lázas agynak hihetetlen fantazmagóriája.

Az esemény hiteles leírása a következő:

Jusszupow herceg fényes estélyt adott, melyen a szentpétervári előkelő körök számos tagja jelent meg. És pedig nemcsak urak, hanem hölgyek is, akik között ott volt Radziwill hercegnő, Kreutz grófnő, Drengel asszony s a cári udvari operaház balletkarának szép táncosnője: Koralli kisasszony.

Az estélyen megjelent Rasputin is, kit látszólag megkülönböztetett tisztelettel fogadtak. Rasputin a maga nyers modorával bánt a jelenlevő orosz nemes urakkal s kitüntető figyelmével ajándékozta meg a csinosabb hölgyeket. Hosszu ideig semmi zavaró incidens nem fordult elő, midőn egyszerre csak felpattant az ajtó s Balk tábornagy, pétervári prefektus lépett be, s a házi gazdát kereste.

Balk megjelenése általános meglepetést keltett, mert nem volt a meghívottak között. A tábornagy odalépett Jusszupow herceghez, s így szólt:

— A belügyminiszter megbízásából jöttem. Felsőbb parancsra cselekszem, midőn az estélyen megjelenek s itt maradok, mert felelős vagyok egy magasrangú férfi életéért.

Jusszupow herceg felháborodva tiltakozott:

— Az én házámban sepkinek az élete nincs veszedelemben s szavamot adom arra, hogy nem is lesz. Ezért felkérem excellenciádat, hogy nyugodtan távozzék el.

E burkolt kiutasításnak fogamatja is lett, mert Balk eltávozott.

Rasputin eközben szorgalmasan üritette a poharakat s élénk vitatkozásokat provokált. Egy ilyen vita hevében súlyos sértéssel illette a házigazdát és családját, mire a vendégek reátámadtak. Az egyik vendég revolvert nyomott a kezébe e szavakkal:

— Az elégtétel adásnak csak két módját választhatja, vagy föbe lövi rögtön magát, vagy fogadalmat tesz, hogy elhagyja Oroszországot, soha ide vissza nem tér s az orosz politikába beleavatkozni nem fog.

Rasputin azonban úgy érezte, hogy van egy harmadik kibúvó is, a megrettentés módszere s a kezébe adott revolvert rásütötte Jusszupow hercegre, de nem talált. Van olyan vélemény is, amely azt állítja, hogy a revolverből hiányoztak a golyók.

A herceg azonnal vissza lőtt, de az ő golyója sem talált. Midőn a vendégek egyike ezt látta, előrántotta revolverét; lőtt és ez a golyó talált.

A vizsgálóbíró előtt Rasputin két leánya kijelentette, hogy Jusszupow herceg az utóbbi időben minden éjjel felkereste Rasputint a lakásán. De soha sem a fő bejáraton jött be, hanem a mellékajton s a konyha felől került az atyjuk szobájába. Rendesen hosszabb ideig maradtak együtt s közöttük nem egyszer volt indulatos szóváltás.

Az Ochrana ügynökei s az angol detektívek, akiknek kötelességük volt Rasputin személyét figyelni, azt vallották, hogy Jusszupow herceg patotájából revolverlövéseket hallottak, majd ablaküveg-csörömpölést, de segélykiáltást egyet sem. A palota lépcsőin és a kertben ta-

lált vérnyomokra vonatkozólag a herceg eszélsége azt vallotta, hogy kutyavér az, egy megsérült lábú házi kedvence eleső vére. A vért megvizsgáltatta a hatóság s a vegyi vizsgálatnál kitűnt, hogy a vérfoltok embervértől származnak.

Maga Jusszupow herceg kijelentette, hogy semmiről pozitív értesülése nincs s felvilágosítást nem adhat. Az ő tudtával az ő estélyén semmi különösebb említésre méltó esemény nem történt. Míg vendégei az ő házában, az ő estélyén voltak, bántódásuk nem esett, más dologról nem tud.

Rasputin meggyilkolása alkalmából Puriskevics duma képviselőt, a „Fekete százak” szövetségének tagját, Szumorikovot, Jusszupow herceget letartóztatták. Nagy feltűnést kelt, hogy felső utasításra szabadlábra helyezték őket.

Mint hogy Rasputin a béke mellett agitált, megöletését politikai gyilkosságnak tekintik.

A gyilkosok még ugyanabban az órában, amikor a rendőrség Jusszupow herceg házáat körülvette, még ott tartózkodtak. A rendőrségnek azonban az volt a legnagyobb gondja, hogy Rasputin házában házkutatást tartson.

Diplomáciai körökben Rasputin megöletését Jaures meggyilkolásával hasonlítják össze. Azt beszélik Pétervárott, hogy Pavlovics Dimitrie nagyhercegnek része van a bűntényben. Egész Pétervár napokkal előbb tudta, hogy mi készül és hogy Rasputin napjai megvannak számlálva.

A cenzura az orosz lapoknak megtiltotta, hogy az esetről írjanak.

Japan nem ad muniót Oroszországnak.

(Nincs utánpótlás a moldvai seregeknél.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A Times egy eldugott hirt rövid tokiói jelentést közöl, amely szerint Japan nem szállt több ágyut és muniót Oroszországnak, mert Japánnak magának is szüksége van az ágyukra és hadiszerekre.

Svájci körökben ezt a hirt Oroszországra nézve a legsúlyosabb csapásnak tartják, mert ha Oroszország szárazföldi uton nem kap muniót, teljesen a veszélyeztetett tengeri szállításra van utalva. Feltűnőnek tartják a hirt azért is, mert nyilvánvaló jele, hogy Amerika és Japan között a viszály egyre jobban kielesedik.

A román félhivatalos Independance Roumaine írja: A Moldva front Braila eleste után teljesen új helyzetbe került. Az ellenség nemcsak a Duna partját veszélyezteti, de lehetetlenné teszi az utánpótlást is, úgy, hogy a gyors visszavonulás elkerülhetetlen. A Russkij Invalid, az orosz hadügyminiszterium lapja, hasonlóképen ír és hangsúlyozza, hogy a szövetséges seregek utánpótlása nagyon nehéz, szinte lehetetlenné vált.

A Berlinske Tidende írja: Sarrail tábornok a római konferencián sikeres otenzivája érdekében jelentékeny erősítéseket kért, amelyeket a haditanács egyhangulag meg is adott. Az erősítések hír szerint orosz csapatokból fog-
nak állani.

Carszkoje Szelóból jelentik, hogy Mielpolszky grófot, a lengyel дума többség vezérét a cár kihallgatáson fogadta. A hosszú audiencián a cár kijelentette, hogy napiparancsában azért emlékezett meg „egyesített Lengyelországról”, mert célja, hogy az orosz, osztrák és német-lengyel területekből egyesített Lengyelországot létesítsen, amely a lengyel tartománygyűlés alapján parlamenttel bír és saját hadsereget kap.

Harminc százalékkal drágább lesz a vasut.

(Törvény a szállítási hadiadóról.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Az egész gazdasági életre befolyást gyakorol az a törvényjavaslat, amelyet Teleszky János pénzügyminiszter terjesztett ma a parlament elé. A vasutak kötelesek a gyors és teheráru szállítás után külön vasuti hadiadót szétetni, amelyet természetesen a fogyasztó közönség fizet meg. Legjobb esetben tehát legalább harminc százalékkal drágul meg minden olyan cikk, amelyet a kereskedő, vagy iparos vasutal hozat. Mert mint a háboruban tapasztaltuk, minden ürügyet felhasználnak az árdrágításra és könnyű lesz a közönséggel elhitetni, hogy a szállítási költségek harminc százalékos emelkedése egyúttal az áru ugyanilyen megdrágulását jelenti.

Ha az állam ilyen módon akarja ismét nehezebbé tenni az agyonsanyargatott közép és szegényebb osztályok életét, akkor a parlamentnek gondoskodnia kell arról is, hogy ezek jövedelmi forrásai, fizetései is szaporodjanak és emelkedjenek.

Az a törvényjavaslat, amelyet Teleszky János pénzügyminiszter nyújtott be a vasuti hadiadóról és a szállítási bélyegilletékek felemeléséről, kimondja, hogy a közforgalmi vasutak tekintet nélkül arra, hogy szállítási adó fizetésére kötelesek vagy az alól mentesek, kötelesek a polgári gyors- és teheráru-szállításokért járó kezelési illetéket, esetleges hidvámot, szállítási adót magában foglaló díjakon felül ez összegnek harminc százalékat vasuti hadiadó címen beszédni és az állampénztárnak befizetni. A katonai díjszabásban részes közforgalmu vasutak ugyancsak harminc százalékos kötelesek beszédni és az állampénztárnak befizetni, de ennek egy részét a pénzügyminiszterrel és a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg esetről-esetre el lehet engedni.

Nem terjed ki a javaslat a közúti vasutakra, valamint a Budapestről kiinduló villamos erejű helyiérdekű vasutakra sem. A javaslat tizedik paragrafusa minden olyan küldemény felől kiállított fuvarlevélre, amelyhez egész vasuti kocsi vétetik igénybe, vagy ötezer kilogrammnál nem kevesebb, 1 korona 20 fillér illetéket ró ki. Ugyancsak ennyi illeték fizetendő a folyamhajózási forgalomban tizezer kilogramm súly után. Minden egyéb fuvarlevélre 30 fillér illeték rovandó ki. A rendelkezés szerint a fuvarlevelek utáni illetéket a kinestári fuvarleveleken kell lerónni.

A vasuti hadiadóra vonatkozó rendelkezések február 1-én lépnek életbe, a fuvarlevelek illetékéről szóló rendelkezések életbeléptetését a pénzügyminiszter rendeletileg fogja megállapítani. A törvény 1920 február 1-én hatályát veszti.

Vőlegényt keresnek — az aradi uri lányok.

(Nincs farsang, sincsenek zsurok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A leányok sorsával foglalkozik az alábbi levél, amely megérdemli, hogy a belőle kiszálló sóhajokról szélesebb körök tudomást vegyenek. Az „Aradi Közlöny”, — mint a levél is megjegyzi, — az utóbbi időben több közkeletű társadalmi kérdést vetett fel, melyek széles társadalmi rétegek megbeszéléseinek szolgálták érdekes tárgyaló s amelyek e megbeszélések folyamán alakot nyertek és határozott irányt kaptak. Az alábbi levél tárgya: a legaktuálisabb kérdések egyike. A háború a leánytársadalmat is egészen leforgatta. Három év óta egész leánynemzedék serdült fel s érett meg arra, hogy férjhez menjen, de hogyan? A béke idejében a megismerkedésnek ezer útja volt: bál, estély, zsúr, kávéház... most mindezt megölte a háború s még a házi összejöveteleket is csaknem egészen lehetetlenné tette a drágaság. Hol találjanak alkalmat a fiatal szívek, hogy egymást megismerjék, megszeressék s egy hosszú életre fogadalmat kössenek. Valakit meglátni, megismerni s egy pillanat alatt megszeretni — elmúlt idők közmondása volt, ma már más a világ. A házasságot mindenféle képen megnehezítette az idők viharos járása, de mindenekelőtt a megismerkedés lehetősége szakadt meg.

Íme a levél:

— Kedves szerkesztő ur! Megírom?

Ne írjam? Ez a két gondolat kergette egymást a lelkemben napok óta. Kis leányszobám minden kedves helyétől tanácsot kértem s mind azt tanácsolták, hogy — írjam meg. A kakukos óra, az öreg karosszék, sőt még a kanári madaram is azt intgette, hogy tegyem meg. Az Aradi Közlöny annyi kedves problémát vetett már fel s oldatott meg olvasóival, hogy talán szárnyai alá veszi az én kérésemet. Mert nem kisebb jelentőségű ez a többinél, ha ugyan nem nagyobb. Mert hiszen a leányok életéről van szó, már pedig ne mondja nekem senki, hogy nem mi körülöttünk forog az egész világ! Ugy-e ön se tagadja kedves szerkesztő uram? Nem is tagadhatja, különösen, ha előfodom adni azokat az okokat, amelyek engem e levél megírására kényszerítettek. Huszonkét éves vagyok, egészséges, fiatal leány. Erzem, hogy megértem a férjhezmenetelre. Egy leány akkor érik meg a férjhezmenetelre, midőn nem tud másról gondolkozni csak erről. Miért restelném bevallani, hogy én eljutottam a leány életnek ebbe a stádiumába. A nappalomtól betölti ez a gondolat, de az éjszakáimat sem hagyja nyugodtam. Így vagyunk ezren és százezren. A háború kitörésekor egész fiatal leányok voltunk, alig hagytuk el az iskola padjait, játéknak tekintettük az életet s szívesen fűrdtünk a reánk sugárzó leányévek gondtalanságában. De nem hiába ősrégi, hanem igaz is az a közmondás, hogy „a háborús évek kétszeresen számítanak”, mert valóban mi leányok a háború esztendői alatt tapasztalatokban keserves és kétszeresen számítható éveket éltünk át. Huszonkét-huszonnégy évvel ma idősebbek és érettebbeknek érezzük magunkat, mint azelőtt a mi életkorunkat jóval meghaladó idejű leányok. Emellett minden percében arra kell gondolnunk, hogy a háború okozta viszonyok miatt vén leányok maradunk.

Kedves szerkesztő ur, ön bizonyára megérti, hogy ez a gondolat minden egészséges leánynak a legnagyobb réme. E kornak nincs még Mantegazzája, ki megírta volna a mai

„Férjhezmenés művészete” című rendkívül szükséges munkácskát, s mi férjhezmenni óhajító leányok a saját csekély erőnkre vagyunk utalva. De az akadályok egyre jobban tornyosulnak elénk. Ahhoz, hogy férjhezmenjünk: először ismeretséget kellene kötnünk a jövőbelinkkel. De hogyan kössünk ismeretséget? Könnyű volt a háború előtti nagy leányoknak. Ha megakartak ismerkedni valakivel, vagy velük akart megismerkedni valaki, ott volt a bál, a zsúr, a majális, a nyilvános mulatságok ezer fajtája; a könnyű bemutatkozás lehetővé tette a kedves ismeretség tovább folytatását. Csak piruló arccal szólni kellett a mamának, ki a kisleánya érdekében azonnal kész volt egy házi bál, vagy egy tea-zsúr rendezésére. De ma mindez lehetetlen. A nyilvános mulatságok megszűntek egészen. Bálról, piknikről, táncos összejövetelekről, ahol két szív egy keringő forgatagában egész életre elszédülhetett, szó sincs többé. Arról pedig még álmodni se lehet, hogy magánházaknál — ha csak nem a vagyonosabb körökben — házi bált, zsúrt, összejövetelt lehessen rendezni. Ha a mama még hajlandó is mutatkozna erre az áldozatra, a zordon számitó és rideg apák kimerült erszénye, s a drágaság keserősége mindezt lehetetlenné tenné.

„Hogyan és hogy ismerkedjék meg tehát egy mai férjhezmenendő leány azokkal a fiatal urakkal, akik között jövőbelijét megtalálhatná?”

— Kedves szerkesztő uram, egy nagyra-becsült újság szerkesztője nem lehet büntetlenül valaki. Az ön hivatala éppen azok közé tartozik, amely mellé erős adagban adta meg az isten a gondolkodásnak és ítéletnek az erejét és formáit. Tessék csak most válaszolni az én kérdéseimre, mert lehet, hogy a dolog önnek nem sietős, de annál sietősebb nekem s ezer hozzám hasonló leány barátnőmnek. Mi nem vagyunk hajlandók eltérni azt, hogy ön csak úgy méltatlanul viselje a társadalmi ítélkező szerepét, tessék megszolgálni a címét, vagy ha ön jobbnak vélné megszólalítani azokat, akiknek szintén van némi közük e kérdéshez, ám tegye, de gyorsan, mert választát türelmetlenül várja az ön készséges híve: Z. Boriska.

Eddig tart a kedves hang, de rendkívül komoly kérdést tárgyaló kis levél. Mi egyelőre csak a levél utolsó passzusaira válaszolunk.

— Kedves Boriska, a maga panaszaival nagyon meghatottak minket, de medicinát mi elvből nem ajánlunk senkinek. Nem zárkozunk el azonban az elől, hogyha valaki ebben a kérdésben orvosprofesszornak érzi magát, el ne küldhesse választát az Aradi Közlönynek, amelyet mi a reája várakozó kis leánynak örömet fogunk akár a lapunk hasábjain is továbbítani.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* Magyar író, mint könyvkiadó. A Dick Manó könyvkereskedő-cég a legutóbbi napokban betéti társasággá alakult át, amelynek Gábor Andor színműíró, Harsányi Adolf, a kávépartestület elnöke és Dick Manó a tagjai. Gábor Andor, aki eddig is tevékeny részt vett a Dick-féle könyvkereskedés munkájában, most harmadrészen tulajdonosa lett a könyvkiadó-vállalatnak.

* Hangverseny. Vasárnap, 1917. január 14-én este 8 órakor az újszentannai áll. óvoda nagytermében Horváth Dezső dr. az erdélyi feldult tüzhelyek felépítése és az aradvármegyei tankerület hadi alapja javára hangversenyt tart magas színvonalú műsorral.

* A színház hírei. Ifjusági és népies előadás. Szombaton délután fél négykor Tóth K. történelmi vígjátéka, A király házasodik kerül előadásra ugyanabban a szereposztásban, mint legutóbb a koronázás ünnepén. Egyszer volt... kitűnő operett, melyet a társulat a nyáron nagy sikerrel mutatott be, szombat és vasárnap este ismét színpadra kerül. A hangulatos, kitűnő operettet Bernauer és Schanzer irták, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét szerzették Kollo Walter és Bredschneider W. Az operett első felvonása 1888-ban játszódik, és a legszebb Biedermeyer-kort mutatja be, a második felvonás 1860, a harmadik 1888 és a negyedik 1913-ban. Az operettben a társulat összes tagjai részt vesznek. Vasárnapi előadások. Vasárnap délután fél négykor a Csokokidé katona nagy sikert aratott operett-újdoncságnak lesz az első délutáni előadása, ugyanazzal a szereposztással, mint a bemutatónál volt, este pedig Egyszer volt... pódopás operett van műsoron.

Változás a Ház munkarendjében.

— Új mezőgazdasági törvény. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapestről telefonálja tudósítónk:

A politikai pártkörökben ma este élénken tárgyalták Zlinsky Istvánnak a képviselők hadseregszállításokkal történt közbenjárása miatt bejegyzett interpellációját. Mindenütt helyeselték ezt a lépést, mert úgy a képviselőknek, mint a parlamentnek méltósága megköveteli, hogy a felmerült gyanúsítások elnémuljanak.

Ma este a képviselőház elnöksége úgy határozott, hogy a Ház munkarendjében változás történik. Az eredeti terv az volt, hogy a Ház a kivételes hatalom igénybevételéről szóló kormányjelentést tárgyalja, de nem az fog történni.

A jövő héten tartandó ülésen az elnök azt javasolja, hogy a Ház napolja el üléseit január 22-ig, mert Simontsits Elemér alelnök Berlinben lesz a központi hatalmak házelnökeinek konferenciáján, Szász Károly alelnök pedig egyedül nem tudja vezetni a hosszadalmas tárgyalásokat. A január 22-iki ülésen a Ház a vasuti hadiadóról szóló javaslatot veszi tárgyalás alá, mert ez sürgős és mert február elsején Ausztriában is életbe léptetik.

Az ellenzék ma este 10 órakor magánuton értesült ezekről a változásokról és mielőtt még az okokat mértékadó helyről megtudta volna, kész volt az ítélettel és azt a hírt forszírozta, hogy a kiegyezési kérdések végleges elintézésére törekszik a kormány és az csak taktika, hogy a Ház üléseinek rendjét és idejét megváltoztatta.

A munkapárt körében a leghatározottabban kijelentették, hogy a kormánytól teljesen távol áll a taktikázás és az ellenzék által korlátozott híreknek semmi alapjuk nincs.

A kormány a legközelebbi ülésen egy igen terjedelmes állat egészségügyi törvényjavaslatot terjeszt be, amely mélyreható gazdasági reformokat tartalmaz. Ez még nem válik ebben az ülészakban törvénynyezé csak azért terjesztik be most, hogy a képviselők foglalkozhassanak vele.

Szobrot állít a nemzet Ferencz Józsefnek.

(A képviselőház ülése.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A parlament mai ülését Szász Károly alelnök nyitotta meg délelőtt tizenegy órakor. A folyosókon már előzőleg gyülekeztek a képviselők, az ellenzékiek Andrassy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf és Justh Gyula körül csoportosultak és a meginduló parlamenti harc eseményeit beszélték meg. Az ellenzéki folyosón az a vélemény alakult ki, hogy Dániel Gábor báró ügyét, amely szerintük a munkapárti uralom egyik tipikus, jellemző kifejezője, lehetetlen figyelmen kívül hagyni és az ellenzék készül a Ház nyilvános ülésén is szót tenni az ügyet. Feltűnést keltett a munkapárti folyosón, hogy Dániel Gábor báró nem jelent meg a mai ülésen. Az ő ügyéről is sokat beszéltek, és a munkapárton erős az a meggyőződés, hogy a báró, ha az összeférhetlenségi bizottság elé kerül az ügy, tisztán fog kikerülni belőle, mert semmi összeférhetlent nem követett el. A munkapárti folyosón sokat foglalkoztak még a lapokban megjelent ama hírekkel, amelyek az ellenzék parlamenti harcáról szólnak és örömmel állapították meg, hogy az utóbbi napokban az ellenzék mindinkább tárgyilagos és nem személyes hajszát célzó vitára készül.

A képviselőházban igen kevesen voltak, az ülés alig pár percig tartott, csak formális ülés volt.

Szász Károly alelnök az ülés megnyitása után bemutatta a miniszterelnök átiratát, amely szerint a király és a királyné élénk megelégedésüket és örömeiket fejezték ki az országgyűlés hódoló szerencsekívánatai felett. Másik miniszterelnöki átirat közli a király két leiratát, amelylyel Czernin Ottokár grófot közös külügyminiszterré és Burián István bárót közös pénzügyminiszterré nevezte ki.

Ezután az indítványok és az interpellációk jegyzékét mutatták be, végül Tisza István gróf miniszterelnök törvényjavaslatokat terjesztett be első Ferenc József emlékének törvénybe iktatásáról, a koronázási hitlevélről, annak törvénytárba iktatásáról és a nemzet koronázási ajándékának felajánlásáról. A ki nyomtatott javaslatokat szétosztották és előzetes tárgyalás végett az igazságügyi bizottságnak osztották ki. A miniszterelnök betérjesztette még a háboru eseteire szóló kivételes hatalom igénybevételéről, az 1916 negyedik törvényeikkiegészítéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet az igazságügyi, közoktatási és munkásügyi bizottság elé terjesztettek.

Sándor János belügyminiszter betérjesztette a háboruban a hazáért küzdő hősök emlékének megörökítéséről szóló törvényjavaslatot.

Batthyány Tivadar gróf közbeiktal: — Altalános választójogot adjanak, csinálják meg a sötétbe való beugrást, jogot adjanak a katonáknak!

Sándor János belügyminiszter még egy törvényjavaslatot nyújt be Pozsonyvármegye több községének Győr vármegyéhez való csatolásáról.

Teleszky János pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be a vasúti hadiadóról és a szállítási okiratok bélyegilletékének felemléséről. A javaslatot a pénzügyi bizottsághoz teszik át.

Elnök felolvastatja ezután az indítványkönyvet, amelyben Rakovszky Istvánnak január 5-én kelt indítványa van bejegyezve, hogy

a választójogot terjesszék ki a haretéren levő honpolgárokra.

Elnök javasolja, hogy a Ház engedje meg az indítvány megindokolását.

Sámegi Vilmos közbeiktal: Ezt nem kell megindokolni!

Szász Károly alelnök ezután felolvastatja az interpellációs könyvet.

A következő interpellációk vannak bejegyezve: Abrahám Dezső interpellációja az ipari cikkek maximálásáról, Ujváry Ferenc interpellációja a Zsófia gyermekszanatórium közgyűlésének megsemmisítéséről, Apponyi Albert gróf interpellációja a kereskedelmi szerződések felmondásáról és a közgazdasági kiegyezésről, Lovász Márton interpellációja a cenzura eljárásáról a kiegyezési kérdésekkel szemben, Zlinszky István interpellációja országgyűlési képviselőknek hadseregszállítási ügyekben való közbenjárásáról.

Az elnök javaslatára ezután a Ház elhatározza, hogy a legközelebbi ülést január 15-én hétfőn tartják, amelynek napirendjén a következő ülés napirendjének megállapítása szerepel. A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ér.

Emlékmű a nagy király emlékére.

A miniszterelnök ma a következő törvényjavaslatot nyújtotta be:

Törvényjavaslat dícső első Ferenc József emlékének törvénybeiktatásáról:

Ő császári és királyi apostoli Felsége, első Ferenc Józsefet a mindenható változhatatlan végzése elszólítván az élők sorából, a törvényhozás a megdicsőült király emlékét a következőkben örökíti meg:

1. A nemzet örök hálával őrzi nagy királyunk első Ferenc József dícső uralkodásának áldott emlékét és azt kegyelettel marandó jelül a jövő nemzedékek számára törvénybe iktatja.

2. Elhatározza, hogy a székesfővárosban a dícső király emlékéhez méltó emlékmű állíttatik fel. Az evégből szükséges intézkedéseket országos bizottság közreműködésével haladéktalanul meg kell tenni.

E törvény kihirdetése után azonnal életbelép és végrehajtásával a minisztérium bizatik meg.

A koronázásról, a hitlevélről és a nemzet koronázási ajándékáról külön törvényjavaslatokat nyújtott be a miniszterelnök. A királyi avatásról és a koronázásról szóló törvényjavaslat elsorolja a királyi trónnak azon várományosait, akik még első Ferenc József életében elhaláloztak és megállapítja, hogy a trónöröklésnek az 1723-iki törvényeikk első és második paragrafusában szabályozott rendje szerint a trónra Felsége negyedik Károly következett, aki mint tényleges örökös az uralkodást tettegét is vette. A törvényjavaslat kinyilatkoztatja, hogy negyedik Károly a hitlevelet kiadta az ország főrendjeinek és képviselőinek és a királyi eskü letétele mellett Szent István koronájával ünnepélyesen megkoronázták. Külön törvényjavaslat szól a királyi hitlevélről és a királyi eskü szövegéről, amelyeket teljesen közöl, valamint a király és a királyné részére felajánlott arany koronázási ajándékáról.

Hősök emlékezete.

Az a törvényjavaslat, amelyet Sándor János belügyminiszter nyújtott be a haretéren elesett hősök emlékére, így szól:

1. Mindazok, akik a most dúló háboruban a hadrakelt seregek kötelékében hiven teljesítették kötelességüket, a nemzet osztatlan halás elismerésére váltak érdemessé. Őrizze meg a késő utókor halás kegyelettel azok áldott emlékezetét, akik életükkel adóztak a hazáért.

2. Minden község és város anyagi erejének megfelelő méltó emlékből örökíti meg mindazok nevét, akik lakói közül a most dúló háboruban a hazáért életüket áldozták. A részletes szabályokat a belügyminiszter állapítja meg.

A törvényjavaslat indokolása a következőket mondja:

A most folyó háboru a résztvevők száma, az emberéletben, vagyonban bekövetkezett mértéke tekintetében páratlanul áll a világtörténelemben. Hasonlíthatatlanul nagy azok érdeme és áldozata, akik minden pillanatban szembenézve a halállal, már harmadik éve laudatlan kitartással küzdenek a királyért és hazáért, és rettenthetetlen bátorsággal állják az ádáz tusát, amelyhez foghatót nem ismer a történelem. A legsúlyosabb áldozatokat azok hozták, akik hazájuk védelmében életükkel adóztak. E hősök áldott emlékezete telé fokozott kegyelettel tekint az egész nemzet. Szent emlékeket tiszteletben kell tartani nemcsak a mai nemzedéknek, hanem a késő utókorak is, hogy példájukból buzdítást nyerjenek az önfeláldozásra és a hazaszerepre. Ez teszi kötelességünk, hogy névszerint örökítsük meg azok emlékét, akik életüket áldozták a hazáért és mindnyájunkért.

Közölte az entente Wilsonnal a béke feltételeit.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Az Havas-ügynökség jelenti, hogy Briand miniszterelnök tegnap déltűn két óra harminc perckor Shaerp amerikai nagykövetet fogadta és Vegenc belga külügyminiszter jelenlétében átadta a szövetséges kormányok nevében Wilson elnöknek december 19-én a hadviselő államokhoz intézett közlésére az entente választát. Egyidejűleg átnyújtott egy másik jegyzéket is, amelyben a belga kormány utalással a szövetségesek közös válaszához való csatlakozására, hálóját fejezi ki az amerikai kormánynak Belgium szerencsétlen lakosságának tett nemeslelkű szolgálatait és azért az élénk rokonszenvért, amelyet az amerikai nemzet Belgium iránt — amely államot sajátosságos helyzeténél fogva semlegességének megszegésével a háborura kényszerítették — minden alkalommal tanusított.

A szövetségesek választát pénteken teszik közzé, mert garanciákat kívánnak arra, hogy Wilson a jegyzéket ily módon személyesen vehesse tudomásul, mielőtt annak a sajtóban való közlése megtörtént volna.

A Reuter ügynökség jelenti, hogy a párisi amerikai nagykövetnek átnyújtott jegyzék terjedelmes irasmű és tájékoztatóbb, mint a német békeajánlatra adott válasz. Nem valószínű, hogy a jegyzék szenzációs tartalmu volna, amint azt némely körök híresztelik. Minden ok megvan arra a feltevésre, hogy a jegyzék nagy vonásokban rámutat a feltételekre, amelyek alapján az entente megindíthatná a békétárgyalásokat. A jegyzéket Franciaországban fogják nyilvánosságra hozni, de csak negyvennyolc órával azután, hogy Wilson megkapta.

Rendkeres fosztogatások a vasuton.

(A Máv. kártérítési perei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Mind sűrűbben érkeznek a panaszok, különösen a kereskedők köréből, hogy a vasutakon a teherszállítványokat állandóan fosztogatják. Nem ritka eset, hogy útközben egész vagonrakományok eltűnnek. Az államvasutak ellen soha annyi kártérítési per nem volt folyamatban, mint mostanában. Még így is az ellopott áruknak nagyrésze nem térül meg a kereskedőknek, mert a hiány konstatálása annyira körülményes és nehézkes rendszeren alapszik, hogy az előforduló eseteknek mintegy ötven százalékában a károsultak még csak eljárást sem indítanak, mert vesztett pernek néznek eléje.

Az államvasutaknál beismerik, hogy az immár rablásszámba menő vasuti tolvajlások és fosztogatások száma elérte a lehető legmagasabb határt. Erről a kérdéssel Babong János, az államvasutak kártalanítási osztályának vezetője a következőket mondta:

— Nem lehet titkolni azt a szomorú tény, hogy a vasuti árufosztogatások hihetetlen mértékben elszaporodtak. Az államvasutaknak ebből nemcsak rengeteg anyagi kára származik, hanem rendkívüli súlyos az erkölcsi kár is, melyet ezáltal szenvedtünk. Ha vigasztaló volna egyáltalában, talán mentségül felhozhatnánk azt, hogy Ausztriában, Németországban és általában az összes hadviselő államokban is egyformán megnövekedett a vasuti tolvajlások száma, ami tisztán csak a háborús viszonyokkal okolható meg. Hogy kik vesznek részt a lopásokban? Elfogultság nélkül mondhatom, vasutasok, katonák és civilek egyformán. Mindegyik lop, aki hozzájuthat. A legtöbb lopást a katonaszökevények vagy katonai áruhába öltözött civilek követik el, akik állandóan a vesztegelő vagonok közt kódorognak és csak azért használnak katonaruhát, hogy eltereljék magukról a gyanút.

— A vasuti kocsikat leginkább vesztegelés közben fosztják ki a tolvajok. Sokszor olyan nagy a torlódás a pályaudvarokon, hogy a tehérkocsik iparvágányokon napokig kénytelenek vesztegelni. A kellő ellenőrzésre nincs elég emberünk. A békeidőben apró részletekre kiterjedő szabályzatot csináltunk a teherszállítványok kezeléséről. Ezt azonban most képtelenek vagyunk megváltani egyrészt a személynélküliség, másrészt a rendkívüli torlódások miatt. Ausztriában már kénytelenek voltak női tékezőket alkalmazni, akiket a vagonok őrzésével is megbíztak. A vasuti tolvajok leginkább a nyitott kocsikban szállított ugynevezett darabárakat dezsmálják jobban, mert ezekhez könnyebben hozzájuthatnak. Az is megesik azonban, hogy a leplombált kocsikból hiányzanak áruk, bár a plomba sértetlennek látszik. A fosztogatók leginkább az élelmiszereket és a ruházati cikkeket lopják. Megesett azonban Kassán, hogy esek katonák egy egész vagon pezsgőt loptak el.

— A sűrű lopások a katonai vonatokon is megtörténtek, amikor végre a hadvezetőség rendelkezésére minden katonai vagonhoz külön kíséretet állítottak. Az államvasutak igazgatósága beadványban fordult a honvédelmi miniszterhez és a civilvonatok mellé is hasonló katonai őrzetést kért. A kereskedelemügyi miniszternél pedig nemrég a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara sürgetett hathatós védelmet a vasuti fosztogatók ellen. A tolvajok legutóbb a dohányküldeményekre vetették magukat. A dohánygyárak ezért kénytelenek

voltak a saját -vaggonküldeményeiket a megbízhatatlan plomba helyett Wertheim-lakattal ellátni. Ajánlanám, hogy a vagonok lakattal való lezárását a kereskedők is kérelmeznék az illető feladó-állomásoknál. A lakatok alkalmazása nem ütközik a szabályzatba és sokkal biztosabb védelmet nyújtana a fosztogatások ellen, mint a plomba, amely már nem is ólomból van, hanem egyszerű bődarábból és így a cőlnak alig felel meg.

— Sok fosztogatás történt különösen az erdélyi menekülés idején a vonatokon. A feladás nélkül szállított podgyászok egy része eltűnt, amelyekért azonban az államvasut nem szavatolható. Ugyiszintén vis major az is, amikor a vonatot betörő ellenség fosztja ki. Ilyen eset a kárpáti betörés alkalmával történt, amikor az oroszok egész teherrakományokat raboltak el. A magyar királyi államvasutak a németországi és ausztriai vasutaknál humánusabban járnak el, mert mi a nyitott kocsikban szállított áru után is fizetünk kártérítést.

HIREK.

Pusztítják a Wesselényi-utca fáit.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kaptuk a következő levelet:

Tekintetes szerkesztő ur! Engedje meg szerkesztő ur, hogy egy, a közönséget érdeklő ügyben felvilágosításért forduljak önhöz. Nem szeretek ugyan kérdezősködéssel senkinek sem alkalmatlankodni, de ezuttal kénytelen vagyok vele, mert bárkihez fordultam is az elmondandó ügyben, felvilágosítást kapni nem tudtam. A kényszerhelyzet szülte alkalmatlankodásom bocsájtassék meg nekem!

Legyen kegyes szerkesztő ur s közölje velem, a város egyik szerény lakójával, hogy melyik közgyűlési határozat mondta ki azt, hogy a Wesselényi-utca szép, árnyat adó fasorát ki kell vágni? Mert vágják ám keményen, jobb ügyhöz méltó buzgalommal! Vágják úgy, hogy fáj ez a buzgalom ez utca minden régi lakójának, akibe isten beleoltotta a fák iránti szeretetet!

Vagy talán nem is a közgyűlés rendelte volna azt el, hanem elég volt erre egy torony alatti ur parancsa is? Ki az az ellensége minden élő fának Aradon? Mert az kell, hogy legyen, különben miként lehetne megmagyarázni az Aradon divó nagy fapusztítást? Bizonyítsak? Megteszem.

Volt Aradon egy időszak — Salacz Gyula polgármestersége alatt — mikor a város fásítása érdekében sok minden történt, mert meg volt benne a fák iránti rajongó szeretet! Ő alatta létesült a nevét viselő, valamint boldog emlékü Kövér Gábor kezdeményezésére a Baross-park is, sok utcának befásítása, stb. A városliget sem volt soha gondozottabb, mint az ő polgármestersége alatt! Most, fájdalom, nem így van!

Itt van mindjárt a Baross-park! Gyönyörű nagy hársfáit kivágták a kulturpalota kedvéért. Azt mondták, ezt az áldozatot meg kell hozni, mert nincs alkalmasabb hely. Hát isten neki, fájó szívvel meghoztuk ezt az áldozatot! A Baross-park másik végében volt egy ugyanolyan gyönyörű, vad gesztenyefa-csoport. Az Aradon uralkodó felfogás szerint tehát keresve sem lehetett volna alkalmasabb helyet találni egy — korcsolyapálya létesítésére. Azért, hogy évente néhány napon át 2—300 ember korcsolyázhasson és sportolhasson, meg kellett fosztani a város többi lakosságát attól az élvezettől, hogy nyáron a nap perzselő hevével e fák árnyas lombjai alá menekülhessen!

A Varjassy Lajos-utca teljes hosszában be volt fásítva. Az utca kövezésekor kivágták összes fáit. Azt mondták akkor, hogy majd újra be fogják ültetni. Az utca rendezése óta eltelt 4—5 év, de nagyító üveggel sem lehet benne egy bokrot sem felfedezni. A Batthyány-, majd az Orezy-utca százados fáit nem szinte kiakarták pusztítani? Csak a közvélemény felzudulására állottak el s kegyelmeztek meg nekik!

Tulajdonképpen esodálkozni sem kellene rajta, ha most már a város egy másik, régi szép fasorát itélik halálra. Az intező körök csak következetesek maradnak önmagukhoz. A fák 50 év alatt szép nagyra megnöttek, gyönyörű lombosak lettek, neki hát a fejszé-vel, hadd pusztuljanak azok is a többi után! Nem lehetetlen, hogy majd gömb-akácokkal pótolják, csak az a baj, hogy ezeknek lombjuk, árnyékuk nem igen van.

Tudjuk, hogy más városokban ezeket áldoznak fásításra, nálunk a meglévő keveset is halálra ítélik. Ha így megy tovább, a város lassankint sivataggá válik.

Mért van ez így szerkesztő uram? Csak azért talán, mert rombolni könnyebb, mint alkotni? Erre kérne sokak nevében felvilágosítást Szerkesztő ur kész hive:

Kis János.

Selyembe öltözik a jó falu.

(Fűszolgabírói jelentés a paraszt asszonyok fényezéséről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Frankó Endre a biharkeresztesi járás főszolgabírája, tegnap terjesztette be szokásos évi jelentését Biharvármegye alispáni hivatalához. A részletes beszámoló sok érdekességet tartalmaz és élesen világítja meg a lakosság hangulatát, magatartását a háború okozta viszonyokkal szemben.

Kiemelkedő része a jelentésnek, hogy bár a lakosság a bő táplálkozásról könnyen le tud mondani, a ruházatkodás terén cseppet sem takarékos, sőt mondhatni, pazarló, ami összefüggésben kell, hogy álljon a közérkölcösök megizálásával s az ebből folyó tetszési vágyással.

Első eset — mondja a főszolgabíró — hogy hivatalos jelentésben foglalkozik ezzel a különös, szomorú igazsággal és közigazgatási faktor kér szigorú rendszabályokat a közérkölcösöket veszélyeztető oktan pazarlás ellen. Megállapítható, hogy a fényzési cikkek árusításával foglalkozó üzletek vevői legtöbbször a vidék lakosából kerülnek ki és csillogó semmiségekért, felesleges disztárgyakért hallatlan árakat — alku nélkül — fizetnek. A jobb divatárúzeteket valóságosan előzönlük a vidéki vásárlók s a szövetek, selymek soha nem ismert árakon kelnek el. A fejkendő, perkalcsoknyás asszonyok divatlapokat tanulmányoznak s már járvánnyá fejlődött közöttük a legdrágábbért való versengés. Ezen aggasztó tünet okai között elsősorban a pénzhiány szerepel. A váradi piac gavallérosan fizet minden falusi termékért, a hadi segélyek is számottevő összeget tesznek ki, ennek ellenében kiadásuk alig van. Nincs más mód, mint a törvényhatóság, illetve a községi előjáróságok útján kiméletlen rendszabályokkal, ellenőrzéssel takarékosra kényszeríteni a lakosságot, hogy a háború végeztével hazatérő katonák valamelyes tőke felett rendelkezhesse- nek és alapot teremtsenek ezzel jól kérdemelt boldogulásukhoz.

LEGUJABB.

Röggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Ferdinánd román király elhagyta országát. — Konstantin levele Wilsonhoz.

Kopenhága. Az orosz lapok jelentik, hogy a román királyi család Odesszába érkezett, ahol ideiglenesen elhelyezést nyert. Több lapjelentés szerint a román királyi család Franciaországba megy, ahol a háború tartamaig marad.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti január 11-én este: Az angol részletámadások a Perres és Beaumont között megbiúsultak. A Dünánál és Putnánál semmi különösebb esemény.

Amsterdam. Bruszilov tábornok az orosz-román hadsereghez parancsot bocsájtott ki, amelyben követeli, hogy a moldvai állásokat minden körülmények között tartani kell. A moldvai front megerősítésére Kalidin és Lesický tábornokok hadseregeit Wolhyniából Moldvába vitték. Együttal az

Francia támadás az angolok ellen.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

A franciák táborában ismét hangosabb kezd leütni a panasz azért, mert az ember életet tekintve, Franciaország hozza a legnagyobb áldozatot és újra sürgetik, hogy Angolország is vegye ki megfelelő módon részét a harcban. Az *Elain* egyik legutóbbi számában Perrot tábornok ezt írta.

Nem lehet tagadni, hogy az év végén benünkét ért szomorú események csak azért történtek, mert a sokat dicsőített entente nem volt meg a kellő összhang. Amikor Románia belépett a mi szövetségünkbe, akkor ama szövetségeseinknek, akik legkevesebbet szenvedtek (!), legalább is négyszázezer embert kellett volna az adriai és az égei tenger partján szárazföldre tenniük. Hiba volt, hogy az egész terhet az oroszokra rakták rá és a mi szalonikii hadseregünk erejét szándékosan túloztuk. Várnában csak néhány ezer ember szállott partra és Dobrudzsában teljesen elégtelen volt az orosz segítség. Szaloniki hadseregünk állományának csak felével indult harcba, természetesen ismét csak ama két nemzetnek csapatával, amely két nemzet a legtöbbet szenvedett. (Szerbek és franciák.) Az entente-hatalmak a Balkánon való e hiányos együttműködésének következménye az lesz, hogy Sarraillt akkora támadás fogja érni, amellyel szemben majd csak nagynehezen tudja magát tartani. És azt olvasom most egy nagy napilapban, hogy a szalonikii hadsereget csak francia csapatokkal fogják megerősíteni. Ha ez igaz, akkor be kell vallani, hogy az entente képe elég szomorú. *Az oly nagy reménységgel üdvözölt 1916. év végén sajnálattal be kell ismerni, hogy egy lépéssel sem jutottunk előbbre, mint 1915-ben.* Ki hitte volna ezt a németek verduni kudarca és a Karsztban és Galiciában elért megfélemlítő sikerek után? Az angol sajtó többsége teljesen egyetért azzal, hogy Franciaország vegye át a nyugati fronton az egységes vezetést.

— **Kihallgatások a királynál.** Bécsből jelentik: A király ma a következő személyiségeket fogadta: *Frigyes* főherceg tábornagyot, *Husszarek* osztrák közoktatásügyi minisztert, *Goluchovszky Aganor gróf* volt külügymi-

egész területet a Dnyesztertől délre és nyugatra szigorított katonai őrizet alá helyezték.

Newyork. Konstantin király levelet intézett Wilsonhoz, amelyben áttekin-tést ad az elnöknek Görögországon az entente által elkövetett erőszakosságokról és kijelenti, hogy ő Görögország lelkét képviseli abban az elvtelen és kiméletlen harcban, amellyel az entente hatalmak a görög népet éhhalálnak akarják kitenni.

Bécsből jelentik: Jól értesülthelyről szerzett információk szerint az osztrák birodalmi gyűlés egybehívása márciusra van tervbe véve. Mindjárt az alkotmány szerint elűrt királyi eskü tudomásul vétele után a delegációk tagjait választják meg és a Reichsrath tulajdonképeni tárgyalásai csak májusban kezdődnek.

nisztert, aki a mai napig Svájcban, Lucernben tartózkodott.

— **Görögország elfogadta az entente ultimátumát.** Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség athéni jelentése szerint a koronatanácsou az ultimátum elfogadására kedvező hajlandóság jutott túlsúlyra, főleg, mivel a semleges-ség fenntartása az ultimátum elfogadása által végleg biztosítottnak látszik. A görög kormány elfogadta az ultimátumot.

— **A házelnökök tanácskozása.** Budapestről telefonálja tudósítók: A képviselőház elnöksége Kaempfer, a német birodalmi gyűlés elnökét értesítette, hogy a központi hatalmak házelnökségeinek berlini ülésén a magyar képviselőház elnöksége részéről *Simontsits* Elemér alelnök fog résztveenni a tanácskozáson.

— **Gazdát cserélt fővárosi lap.** Budapestről jelenek: A Pesti Naplót, kiadótulajdonosa, *Surányi József* udvari tanácsos, eladta az Első Magyar Papirgyár Részvénytársaság kebelében alakult konzorciumnak. Ebben igen nagy összeggel van érdekelve *Hatvány Lajos* báró, aki a lap irányítására befolyást fog gyakorolni. *Surányi József* fia hősi halála óta betegeskedik és ezért nem akar tovább a lapkiadással foglalkozni.

— **Házvétel.** Az Aradmegyei takarékpénztár részvénytársaság megvásárolta az *Andrássy-tér 14. számú* házat, amely a *Herman örökösök* tulajdonát alkotja, *híromszázötvenezer korona*ért.

— **A nemzet halottja.** Budapestről jelentik: *Madarász Viktor*, az elhunyt hírneves festő művészt a nemzet halottjaként a Szépművészeti Múzeum oszloposarnokából, szombaton temetik.

— **Pellengérré az élelmiszer uzsorásokkal.** Bécsből jelentik, hogy az alsóausztriai helytartó rendeletet intézett minden város polgármesteréhez és a kerületi kapitányságokhoz és megparancsolta, hogy mindazok neveit, akiket január elsejétől élelmiszer uzsora és árdrágítás miatt elítéltek, plakátokon és lapokban hozzák nyilvánosságra.

— **Adomány.** *Vertes Ignác* Borosjenő, 6 koronát küldött szerkesztőségünkbe a zsidó árvaház részére. A kiadóhivatal a pénzt rendeltetési helyére juttatja.

— **A vak katonának.** *Berkovits Herman* né Brád 5 koronát és B. E. Tábortól 373. 4 koronát küldött a vak katonák javára. Az összegeket a kiadóhivatal rendeltetési helyére juttatja.

— **Adományok.** A *Fischer* Eliz kórházban elhelyezett sebesült és beteg katonák karácsonyára a következők voltak szívesek adományaikkal hozzájárulni: *Neuman Károly* dr. báró és az *Arad-Csanádi Egyesült Vasutak* 200—200, *Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár*, *Aradi Polgári Takarékpénztár*, *Aradmegyei Takarékpénztár*, *Aradi Első Takarékpénztár*, *Aradi Ipar és Népbank* 50—50 korona, *Ozv. Nagy Farkas* 35 korona, *Moskovitz és Grünvald* 30 korona, *Viktoria Takarékek és Hitelintézet* 25 korona, *Első Magyar Általános Biztosító Részvénytársaság*, *Aradi Kereskedelmi Bank Részvénytársaság*, báró *Urban Ivánné*, *Leopold Zsigmond*, *Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság*, *Adler Andor*, *Purgly Lászlóné*, *Hegyi Albert*, *Rosenberg Miksa* dr., *Pálmai Lajos* dr., *Kell Lipót* dr., *Elles Annáné* 20—20 korona, *Magyar Francia Biztosító Részvénytársaság*, *Schior Lajosné*, *Vásárhegyi Lászlóné*, *Galaszler Antalné*, *Solymos Alajos*, *Seidner Bernátné*, *Deutscher Arthurné*, *Goldschmidt Sándorné*, *Piek Ernőné*, *Löwinger Jeny*, *Domán Ignác* és *Plek Adolf* 10—10 korona, *ozv. Kaufmann Lajosné*, *Nussbaum Zsigmondné*, *Lóvai Adolfné* 4—4 korona, *Braun Mór* 3 korona, *Salgó Siegfriedné* 2 korona, továbbá természetben adományoztak szivart, cigarettát, bort, élelmiszert: *Lustig Annáné*, *Bing János*, *Fuchs Ignác*né, *Ransburg Sándorné*, *Glück Zsiga*, *Kiss Miklósné*, *Steiner Ferencné*, *Tenner Lászlóné*, *Tenner Józsefné*, báró *Urban Péterné* és *Schattelles Boske*, mely nemesszivü adományokért ez uton is kelés köszönetet mond a *Fischer* Eliz kórház vezetősége és a *Vörös Kereszt* Egylet elnöksége nevében *Vásárhegyi Janka* elnök és *Hász* férjét alelnök.

— **Hadjótékonyág.** A hadbavonultak hátramaradottjai javára *Mikosevics Iván* 20, *Weisz Lajos* 5, *Farkas Béla* gáji *Jakos* pedig a rokkant katonák javára 8 koronát adományozott és a *Kerpel Izsó* üzletében talált 10 korona ugyancsak a rokkant katonák céljaira juttatott el, a polgármesteri hivatalhoz.

— **Gyermekirocsik** 50 koronától 250 koronáig *Fischer Simon* nagyáruházában. 311

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

* **Szent földön.** (Franceska Bertini film-sorozat IV. legközelebb az Urániában.) Ma mutatja be a színház utoljára a *Franceska Bertini* sorozat negyedik részét, melyben alkalma van a művésznőnek magyogiatni tudását, tehetségét, szépségét. Ez a nagyszerű film, mely a páratlan művész eddig elért sikereinek koronája, mindenben művészi csodás rendezése, tiszta fotográfiája, mintegy bizonyítéka a film technika haladottságának. Egy szerelmes leány szerepét alakítja a művész, kitől a sors távoltartja szerelmesét s így a szép nő élete nem egyéb szenvedés és keserűség, míg végre a sok csalódás után felvirrad számára az örömet és boldogságnak hajnala. Nincs még egy színésznő, ki így természetesen tudjon játszani, mert Bertini nem pózol, s ugys megnyerte a közönséget, s természetes és a mellett művésznő. A közönségnek csak az ő neve kell, s már tudja, hogy egy kitűnő művészi eseményben lesz része. — *„Yvonne”* Franceska Bertinivel, az Uránia legközelebbi újdonsága. 6

* **A nábob felesége — az Apollóban.** A várva-várt filmet ma, pénteken mutatja be az Apolló-színház. A nábob felesége a legszebb s legmegkapóbb moziképek egyike. A cselekménye a londoni high-life ragyogó világjében játszódik le s a középpontjában lord Winhorn elbájolón szép felesége áll. A gyönyörű asszony iránt *John Grant* ellenállhatatlan vágyat érez, s a lord házában tartott estélyén megmámorosodva öli át az asszonyt. A férj véletlenül szemtanuja lesz ennek az erőszakos esőknak. Nem hiszi el a feleségének, hogy a kalandban nem volt része. Elűzi maga mellől s kiméletlen meghurcolásnak teszi ki feleségét, akire tövises kálvaria vár. Grant alávaló tetteivel még súlyosabb helyzetbe kergeti az asszonyt, míg aztán a dráma végén meglepő körülmények között kiderül annak ártatlansága. A mely érzésekben s meleg színekben gazdag dráma kívül a koronázási felvétel második részét is bemutatja az Apolló-színház.

* A muniócs király vasárnap az Erzsébet mozgószínházban. Amerikai kép, amely meggyőzően hirdeti, hogy becselenség, amit kalmárikú amerikaiak művelnek, hogy ők azok, akik a háborút meghosszabbítják; sok száz hajórakomány muniócsot indítanak el naponta az entente államok számára, ez már magában véve is szenzációs esemény, ez az önbeismertés, ez a tükröztetés, hogy „ismerd meg önmagadat.” Az amerikai film azonkívül fölünk szól, amerikai testvéreinkről, ők azok, akik a gőgös, embervéres szarvett milliárdokat egymasrahalmosá Erzsébet a jobb belátásra térítik. Ilyen szívünkös szóló háborús képet aligha készítettek még. Mellettünk agítád, a mi igazunk mellett, holott Amerikában készítették, az újvilágban, amely sokszor mutatta meg, hogy mily másként értelmezi a semlegeséget, mint azt a becselenség dik-tálná. 261

* Minden csütörtökön este 6 órától szenzációs műsorok az Erzsébet mozgószínházban. 261

* „Garr detektiv”-sorozat szenzációi legközelebb az Erzsébet mozgószínházban. 2461.

KÖZVÁZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi kereskedők és a petróleum-jegyek. Az aradi önálló iparosok néhány héttel ezelőtt azzal a panasszal fordultak az aradi kereskedelmi és iparkamarához, hogy a kereskedők nem adnak elég petróleumot és ennek következtében kénytelenek műhelyüket bezárni. A kamara ezért petróleumjegyeket hozott forgalomba, amelyek alapján kizárólag olyan önálló iparosok, akik saját műhellyel bírnak és műhelyüket petróleummal világítják, egy-két liter petróleumot kaphattak. Az aradi kereskedők félreértették a kamara ezez intencióját és most már a közönségtől általában petróleumjegyeket kérnek, enélkül nem akarnak petróleumot kiszolgálni. A kamara figyelmezteti a petróleumarússal foglalkozó kereskedőket, hogy petróleumjegyet kizárólag önálló iparosok kapnak a kamarától, a lakosság többi részének azonban a kereskedők készletük arányában petróleumjegy nélkül is kötelesek petróleumot kiadni. Amennyiben va-

lamegy kereskedő megtagadná a petróleum kiadását, vagy annak kiszolgáltatását más árucikk vételétől tenné függővé, kihágást követne el.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Aradon, 1917. január 12-én péntek:

A) Bódit.

A) Bódit.

Szép asszonyok.

Vigjáték 3 felvonásban.

Kandető 1/2 óráker.

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében:

Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közzétettéért nem vállalunk felelősséget.)

Uránia

Péntektől — vasárnapig

FRANZESKA BERTINI:

A

szenföldön.

Számozott jegyek a mozi teremben váltakoznak. 55

Vegyes beosztású fehér paraffin

gyertyát

7 korona 50 filléért kilónként bárhova szállítok. 10% előleg, hátralék utánvét. Nagyobb vételnél külön ajánlat. 287

Gonda Nándor

áruforgalmi vállalat, Déván.

ARADI KOZLONY

1917. évi január hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re.

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre	28 K. — ALL.
Fél évre	14 „ — „
Negyed évre	7 „ — „
Egy hónapra	2 „ 40 „

Vidéken:

Egész évre	32 K. — ALL.
Fél évre	16 „ — „
Negyed évre	8 „ — „
Egy hónapra	2 „ 60 „

Tessék mutatványszámot kérni.

özv. Szalkai Arminné

hímző és fehérnemű üzlete, előnyomda Arad, Waitzer János-u. 13. (Főpostával szemben.)

Női és férfi, gyermek kelengyék, intézeti és kórházi fehérneműk, legfinomabb anyagból, színes és fehér hímzések, fehérnemű varrások olcsó árban készülnek. — Úri leányok fehérnemű varrás, hímzés és szabás tanítására felvételnél. 3418

141—1917. pm.

Felhívás

hadicélokra igénybevett, de még be nem szállított fémtárgyak utólagos beszoigáltatására.

Az 1916. évi június hó 12-én 5726—1916. szám alatt kelt hirdetményemben felhívtam a város lakosságát, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter urak 1915. évi szeptember hó 25-én kelt 13462/20. b. számú rendelkezései hadicélokra igénybevett és fenthivatkozott hirdetményemben részletesen felsorolt fémtárgyakat 1916. évi július hó 18-a és augusztus hó 1-a között az összehívott átvételi bizottságoknál szzoigáltassák be.

Ezzel szemben az Aradváros területére összehívott és működésbe helyezett fém ellenőrző bizottságok jelentése szerint a lakosság a fémbeszoigáltatására irántuló kötelezettségének teljesítése körül számos mulasztást követett el és igen sok hadicélokra igénybevett fémtárgyat nem szzoigáltatott be.

Ezen mulasztással a beszoigáltatásra kötelezettek kihágást követtek, mely az 1914. évi L. t. c. 17. §-a értelmében két hónapig terjedő elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Azonban a m. kir. honvédelmi miniszter ur 28007—eln. 20—b.—1916. számú rendelkezésben, midőn az ellenőrző bizottságok működésbe helyezését elrendelte, egyúttal fel is hatalmazta személyemet, hogy a megszerelt fémtárgyak utólagos átvételére egy átvételi bizottságot hívjak össze, és annak sikeres működése értelmében kijelentette, hogy mindazon beszoigáltatásra kötelezettekkel szemben kik fémtárgyaikat ezen bizottságnak önként beszoigáltatják, a kihágási eljárás megszüntetésétől el fog tekinteni.

Ennélfogva a hivatkozott fémtárgyak utólagos átvételére határ-időül j. n. 16. és 17. napját kitűztem, midőn is a város egész területére d. e. 8—12 óráig d. n. 2—6. óráig a „Polgári Menház” helyiségében Orcy-u. és Nádor-utca sarkán egy átvételi bizottság fog működni. A bizottság elnökeül Csáky Márton törvényhatósági bizottsági tagot, helyettes elnökül Csábor Ottó iskola igazgatót és szakértőül Honig Ottó szivattyú kereskedőt küldtem ki.

Mindazek értelmében a büntetőjogi következmények hangosztatása mellett felhívom a lakosságot a beszoigáltatási kötelezettség pontos és lelkiismeretes teljesítésére.

Miután pedig a m. kir. honvédelmi miniszterium 384702—20. b. 1916. számú rendelkezése szerint az önpói készült sőtös t.a.c.s., melyek az 1916. évi 7862—eln. 20. b. számú rendelkezéssel hadicélokra igénybe vett, véve és amelyet megzárva fentebb hivatkozott hí-

detményem értelmében be kellett volna szolgáltatni, tényleg csak igen kis mennyiségben szzoigáltattak be. Ennélfogva ezeknek tulajdonosait beszoigáltatási kötelezettségüknek teljesítésére ezton különösen is felhívom.

Egyébként a beszoigáltatási kötelezettség részleteire vonatkozólag hivatalom és az átvételi bizottság a hivatott utmutatásokat és felvilágosításokat megfogja adni.

Arad, 1917. január 8.

Variassy, polgármester.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppe” folyadék és „Peppe” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppe folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.

Peppe hintőpor 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

Is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázzon kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyertünk

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájrészt deszficiálja, utólagos gen kellemes. Ára egy porcelán-szelencének 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára;

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Aurassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

**Legnagyobb
tűtőanyag megtakarítás
erhető el a patent
kályhacsövekkel.**

A városi mérnöki hivatalban kipróbálva.
Patent

borszivattyuk,

Patent

kutszivattyuk,

Patent

tűzifecskendők.

Permetező javítások.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyu készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Tűzifa

waggonételekben meg-
rendelhető **Weisberger**
Sámuel utódánál.

**Körösvölgyi pálinka-
raktárban**

ARAD. Telefon sz. 651.

**Lapkihordó pár
felvételek.**

Cím a kiadóhivatalban.

28815—1916. kh.

Hirdetmény.

Több ízben tapasztaltam, hogy a nagymélt. m. kir. miniszterium-
nak az italokhoz kiszolgáltatható cukor mennyiségének és a kiszol-
gáltatás módjának szabályozása tárgyában kelt 3165—1916. M. K. sz.
rendeletét, melyet már 24516—1916. szám alatt f. év október hó 11-én
kelt hirdetménnyel közhírré tettem, az érdekeltek nem tartják be.

Figyelmeztetem tehát az érdekelteket (fogadók, vendéglők,
kávéházak, kávéházak, cukrászdák, szeszes italok kimérésére szol-
gáló helyiségek, egyetemi jellegű és más étkezőhelyek) hogy cukrot
italok mellé csakis a fent hivatkozott s már közhírré tett rendelet 2.
és 3. §-ában meghatározott módon és mennyiségben szabad kiszol-
galtatni és pedig:

a) Egész adag italhoz kocka-kristály, vagy porcukrot 18 gramm
súlyban, illetőleg kockacukorból 3 darab nagykockát, vagy 4 darab
kiskockát. b) Egy csésze vagy egy pohár italhoz kocka- vagy kristály
vagy porcukrot 13 gramm súlyban, illetőleg kockacukorból 2 darab
nagykockát, vagy 3 darab kiskockát. c) Kis csészékben vagy kis
pohárban kiszolgáltattott italhoz kocka-, kristály- vagy porcukrot 9
gramm súlyban, illetőleg kockacukorból 1 darab nagy kockát vagy 2
darab kis kockát.

Aki a felen rendelet rendelkezéseit megszegi, vagy megszegésüknél
bármily módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb
büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig
terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel
büntetendő.
Green, főkapitány.

176—1917. pm.

Hirdetmény.

Art tapasztaltam, hogy az 1916. évi december hó 22-én
10986/1916. sz. alatt kiadott hirdetményem dacára igen kis mennyi-
ségben érkeznék hivatalomhoz olyan bejelentések, melyek a haszná-
laira felszerelt, valamint a fel nem szerelt szén, vagy fatüzelésű für-
dőkályháknak fenthivatkozott hirdetményem értelmében hadicélokra
igénybevett tiszta fém felületű, mázolt, vagy zománczott rézből ké-
szült viztartó hengereire vonatkoznak.

Ennélfogva kötelességemnek tartom hangsúlyozni, hogy az igénybe-
vétel a gázfűtésű fürdőaljának hengereire nem terjed ki és hogy a
rézrequisitálás elrendelése előtt készült fa- és szénfűtésű fürdőkályhá-
knak viztartó hengerei ugyancsak mind vörösrészből készültek, miért
is ez utóbbiaknak beszoigáltatása tulajdonosuknak büntetőjogi kö-
vetkezmények terhe alatt kötelességét képezi, ezek értelmében nyo-
matekosan figyelmeztetem a város lakosságát kötelességeinek telje-
sítésére, mert ha a bejelentések körül továbbra is nemtörődömséget
tapasztalnék, kénytelen leszek a honvédelmi miniszteri utasítás ér-
telmében a beszoigáltatás ellenőrzésére külön közegeket alkalmazni,
kik minden egyes lakásba behatolhatnak és a beszoigáltatást sze-
mélyesen ellenőrizhetik.

Ez alkalommal a közönség tájékoztatása céljából ismételtén köz-
hírré teszem, hogy a hadicélokra igénybevett réz viztartóhengerek
tulajdonosai kötelessék f. hó 15-ig a kapitányi hivatal által hasan-
ként szétosztott bejelentő lapokat kitöltve hivatalomhoz beszoigál-
tatni. Amennyiben egyes tulajdonosok kezeihez bejelentő lap nem ju-
tott volna el, az hivatalomnál pótiólag beszerezhető.

A bejelentés megtörténte után a tulajdonosok, ha pótlást nem
igényelnek, f. évi február 25-ig viztartó hengereiket Andrényi K. és
Fia aradi cégnek szabad kézből eladhatják, ha pedig azt nem teszik,
kötelessék ugyancsak február 25-ig azokat a Budapest Lipótvárosi
fémátvételi bizottság címére (Budapest Lipótvárosi pályaudvar) be-
szállítani.

Ha a rézkályha-hengerek a fémátvételi bizottságoknak szállítat-
nak be, az ériük járó térítés a kályhahengerek tiszta rézszelvénye után
kilogrammonként 5 koronában fog megállapítani. Ezen felül a ka-
tonai igazgatás a beküldőnek a szállítási költségeket is megtéríti.

A küldemények feladása alkalmával a feladott tárgyak darab-
számát és súlyát a felvevő vasúti hivatal által meg kell állapítani.
A küldeményeknek a vasútra való feladásával egyidejűleg be kell
küldeni az illetékes átvételi bizottsághoz a feladott tárgyak jegyzékét.

Ezen jegyzékben fel kell tüntetni a birtokost, esetleg a tárgyak
örösjét, a közgazgatási járast és helyet, ahol a tárgyat eddig tartot-
tak, a feladás helyét, a csomagolás nemét és a csomagokra alkalmá-
zott jeleket, a csomagoknak a felvevő vasúti hivatal által megállapi-
tott számát és azok nyers súlyát, valamint a kályha-hengerek tiszta
súlyát.

A jegyzék egy másik példányát a központi fémrekvizíciós bi-
zottságnak (Budapest, II. Lánchíd-utca 1—3.) kell megküldeni. Ha
valamely birtokos a kályhahengert szabadkézből Andrényi Károly és
Fia aradi cégnek adja el, erről a központi fémrekvizíciós bizottságnak
Budapest, II. Lánchíd-utca 1—3. ugyancsak jelentést kell tennie.

Ha pedig a fürdőkályha henger birtokosa, természetben való pótl-
ást igényel a pénzbeli térítés helyett a pótlásról a Központi fémrek-
vizíciós bizottság fog gondoskodni ez esetben a rézhengerek lesze-
relése, elszállítása továbbá a pótlásul szolgáló horganyzott vashenge-
rek átadása és felszerelésére vonatkozólag egy újabb honvédelmi mi-
niszteri rendelet fog intézkedni, melyről annak idején a lakosságot
hirdetmény útján értesíteni fogom.

Arad, 1917. január 8.

Varjassv. polgármester.

**A szépségápolás titka a felhasznált szé-
pítőszerek helyes megválasztásá-
ban rejlik!**

**Rozsnyay kitünő Serail arc-
szépítő különlegességei**

mind kipróbált jó hatású készítmények,
amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy té- gely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehetőleg finomabb. Crém, fehér, rózsás és leasz-
nakban. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Liliom, du bal, orzons, piros róz-
za, Serail, Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél:

**Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.**

Fagydaganganatok

szüntetésére legjobb szer a **FRIGIN.**

Legfájdalmasabb tyukszemétől

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. — Készítése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra.

Poloskák kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Késmen-
sav”-val eszközölhető. A butorokat nem retjta, még a petéit is kiirtja. Ár 1 üvegnek 1 korona.

Legjobb fekete hajfestő a „Melogen”. Egy pár
peró alatt bármely haját,
vagy bajuszt a legszebb
Állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni.
Ár 2 korona 40 fillér.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél **Hajós Árpád** gyógy-
szertárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évében az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket díjat az alábbiak szerint számítjuk.

Minden sor hirdetés ára 3 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat alakításával kell jelölni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmában fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

Deák Ferenc!

Levele van a kiadóhivatalban a jellegére. 259

„Csedmesek”

jellegere levél van. 310

„Csárdáschíralyú”-mek

levele van. Valaszát napról-napra várom. 317

Szörényi Igényű leány

szórakozás céljából levelezne középkori férfival, esetleg a harctárról is. Leveléket „Arvácska” jellegre a kiadóhivatalba kér. 818

„Fosszú szék.”

Elsőjén sürgős elutazásom miatt nem jelenhettem meg. Csak ma jöttem haza. Szombaton délután 5-1/2 óra közt a megbeszélthelyen várja az „Arva sziv.” 322

Alkalmazást keres.

Intelligens,

megbízható kisasszony ékszerüzletbe, vagy ahhoz hasonló alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 816

Intelligens kisasszony,

ki gép- és gyomrást tud, irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 815

Intelligens nő

házvezetőnek ajánlkozni plébániára, magános urhoz vagy urhoz, hol ügyes sege, becsületességért állandó otthont lelne. Cím a kiadóhivatalban. 851

Övaddókkal rendelkező

szeregyényű intelligens nő keres bármilyen szakból fióküzletet bizományba, esetleg raktárnoki, felügyelői vagy hasonló állást. Ajánlatokat „Megbízható” jellegre a kiadóba kérék. 202

Alkalmazást nyer.

Arad szab. kir. város

közműi közlekedési vállalatánál alkalmazást talál 8-10 fűtő. Jelentkezni lehet a lövasúti telepen levő irodában d. u. 4 és 6 óra között. 819

Nevelőnőt

keresek falura első szemista kislány oktatására. Nemettől beszélő előnyben. Ajánlatot a fizetési igény megjelölésével Kerek Kalmánné földirtokosné Köved (Aradmegye) címre kérék. 309

Ispán

nő, szorgalmas, erélyes kerestetik, ugyancsak egy vésztető, aki az erdélyi karikaművelést szeri. Bizonyítványok kérének Fried Ekeless, Algyógy (Hunyadmegye.) 242

Kerpeti könyvkiosztó

keres fizető részére, főleg irodai munkára egy ügyes gyakornokot vagy gyakornokot. Kéréskezelést végezték előnyben részesülnek. 277

Keresek

jan. 15-ére tisztá rendszerű fiatalabb szakácsonőt lehetőleg hosszú bizonyítványval. Ugyanitt bejáró takarítónő is felvétetik. Volt szobalány előnyben részesül. Dr. Zimmermann, Ferdinánd-u. 7. 297

Az Aradi és Csanádi

Egyesült Vasutak magán üzemének központi felügyelője, sürgős elispérsre keres stabil gépész kezelésében jártas gépészt, fűrészmestert és gattersceket. 6650

Úgynek

vagy ügynek 50-60 korona napi keresetnek juthat, ajánlkozhat: Jakab, Magyarpécska, Régi posta utca 222. 300

Kiármultó kisasszony

felvétetik papírkereskedésben jártas előnyben részesül) Deák Béla könyv- és papírkereskedésében, Forray-utca. 391

Egy székcsin

kifutónak nyomdánkban felvétetik.

Nyomdász-tanfolyam

felvétetik két fű, kik a 14. évet befejezték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ingatlan.

Magánház

a György-utca 28. szám alatt, nagy telekkel együtt, szabad kútból eladó. Kérvevettők nem díjaztatnak. 320

Gróf Leitnigán-utcaiban

levő jól jövedelmező emeletes bérház eladó feltételek mellett eladó, Bővebbet Aradi Kereskedelmi Bank. 329

Sarló-utca 20. számú

sarokház, melyben jóforgalmu szatócüzlet van, dohány- és italmérési jogokkal, eladó. — Ugyanott fedőserép megvételre kerestetik. 4308

Gyógyászat.

Hehs Vasas szinabara.

Suverén szer vérzegénység, sápkór, szárdülés, a vérzegénységből eredő idegbajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, lés, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos övszer malárikus fertőzések és minden fertőzőből eredő meg-betegedés ellen ugy felelőteknek, mint gyermekeknek. Ára 5 kor. Hehs gyógyszerár, Földesgyógyszertár. 12

Lakást keres.

Kétszobás

lakást melléképítményekkel azonnali vagy február elsőjére való beköltözésre keres vasúti hivatalnok. Ajánlatok „Máv.” jellegre kérének a kiadóba. 304

Vétel és eladás.

Kerékpár

jókarban levő eladó Thököly Imre u. 4. Steiner. 255

Üzleti könyvek

beíró könyvek, és irodasszerk raktára Deák Béla könyv- és papírkereskedésében Forray utca. Telefon 902. 6071

Régálló

98% kapható özv. Werner Dánielné, műszerkereskedőnél Arad, Kossuth-utca és Batthyány-utca sarok. 278

Tábori dobozok,

levelező-lapok, levelek és papíráruk nagyban és kicsinyben jutányos áron kaphatók Pichler Sándor papírkereskedésében és könyvnyomdájában Arad, Szabadságtér 1. Telefon 308. 601

2-300 kéve

zsupszalma megvételre kerestetik. Ajánlatok az aradi és csanádi egyesült vasutak Magánüzemeinek központi felügyelőjéhez, József főherceg-ut 22. sz., III. földszint, VI. ajtó intézendők. 6607

Egy allig használt egyenáramú

2 1/2 lóerős motor eladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Különléte.

Elvesztett

egy arany karkötő óra a Neuman-palotától a Rozsnyai gyógyszerárig és vissza a tulajdonos. Megtaláló kérének illő jutalom ellenében Nádaady-palota, 1. emelet adni. 823

Dr. Schajkovszky

lábizadás elleni szere, biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hehs gyógyszerárban.

Dívankosztóműt

3 méter kelméből is készit Fekete Árpád, Telsky-utca 2. 174

Írógépek

új és használt, üzemkellékek, szakszerű javítások, irasmunkák és sokszorosítások, gépírás tanítás Bodnar József írógép-szaküzletében Sasacz-utca 8. Telefon 11-41. szám. 4701

Az Aradon

aranyér-kupokat mindenben pótolják a Haemoroidal-kupok, azonos összetételű levyan hatással is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetik a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-u. 8. Ugyanitt kapható az „Aradi Közlöny.”

61-1917.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszterium 3606-1916. M. E. számú rendeletével a textilhulladékok forgalmába hozatalát a következőképp korlátozza:

A jelen rendelet életbeáptetésétől kezdve a 2. §-ban említett „Textilhulladék-bizottság” Budapest, IV., Váci-körut 84. külön engedélye nélkül textilhulladékot kizárólag csak a „Textilhulladék-bizottság” Budapest, IV., Váci-u. 84. utján szabad beszeresniük és a rendelet életbeáptetésének napján meglévő textilhulladékkészletüket, valamint az utóbb beszerzett vagy üzemükben előállított ily hulladékot csak az említett bizottság engedélyével szabad eladniok vagy egyébként elidegenítenők. Ezeknek az üzemeknek tilos textilhulladékot más uton beszeresni vagy készíttetni a bizottság engedélye nélkül eladni.

Tilos bárkinek textilhulladékot az előbbi bekezdésben említett üzemek részére a bizottság külön engedélye nélkül eladni vagy bármely cérra átengedni.

A textilhulladék adása és vétele — amennyiben nem a jelen §. első bekezdésben említett üzemek beszerzéséről vagy eladásáról van szó nem esik korlátozás alá.

Aki tax ily hulladékot a jelen rendelet ellenére közforgalmu vasuton a 9 §-ban meghatározott helyekre való szállítás végett engedély nélkül fuvarozásra felad, vagy azt engedély nélkül hajón, gépkocsin vagy bármely más módon a magyar szent korona országainak területéről kivitálja, amennyiben esetlegesen súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el, s hat hónapig terjedhető elzárással, és kétszer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Azon kasszát tekintetében, amelyre néve a kihágást elkövették, a büntető eljárás során a törvény értelmében elkövetésnek van helye. Az elkövetett kármér értékeknek együttese a felelőtől illeti, többi része a felelőtől költség levonásával a rokkant katonák segélyalapja javára fordítandó. A kihágás miatt az eljárás közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

A rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya kitarjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Arad, 1917. január hó 4.

Varjassy, polgármester.

ARADI NYOMDA R. T.

ARAD,

József főherceg-ut 22. szám.

TELEFON 151. SZ.

A nyomda

készít mindenféle üzleti és egyéb nyomtatványt és pedig:

levélpapírt,	árjegyzéket,	valamint:
borítékok,	levelezőlapot,	eljegyzési értesítőt,
számlát,	továbbá:	esküvői meghívót,
memorandumot,	falragaszt,	névjegyet,
jegyzéket,	rőplapot,	gyászjelentést,
cégekártyát,	könyvet,	belépti jegyet, stb.

Iszées és csinos kivitelben, méltányos árban.

A könyvkötészet

elvéllal a szakmába vágó munkát olcsó és jó kiállításban.